

SLOVENSKI NAROD

Letnja vsaka dan popoldne izvešča jedrje in praznike. — Inserati do 50 petiti vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inserati petiti vrsta Din 4. — Popusti po dogovoru. Inserati davek posebej. »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za uvozništvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica šte. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Po priznanju Francove vlade:

Nova francoska politika v Španiji

Imenovanje maršala Petaina za poslanika pri Francovi vladi je bilo sprejeto v Burgosu z velikim zadovoljstvom, vendar pa poudarjajo, da ne bodo pozabili dosedanjih prijateljev

Pariz, 4. marca. e. S priznanjem generala Franca in imenovanjem maršala Petaina za prvega francoskega veleposlanika v Burgosu je špansko vprašanje s stališča francoske zunanje politike dobilo dovolj določen obris in pričakujejo v političnih krogih mirno nadaljnji razvoj dogodkov. Povod temu je tudi dejstvo, da je bilo imenovanje maršala Petaina v Burgosu sprejeto z velikim zadovoljstvom in celo z navdušenjem. Maršal Petain bo odpotoval v Španijo šele po dveh tednih. Izbral si je tudi še svojega pomočnika in sicer mu bo za atašeeja polkovnik Lepin.

Po vestih iz Burgosa se je včeraj posebni odposlanec francoske vlade Rochat sestel z zunanjim ministrom generalom Jordano in mu sporočil sklep francoske vlade g priznanju nacionalistične Španije.

Zunanji minister Bonnet in predstavnik nacionalne Španije v Parizu Quinones de Leon bosta danes nadaljevala pogajanja o otvoritvi francosko-španske meje in repatriaciji beguncev, ki žive v Franciji. Francoska vlada je obvestila špansko vlado, da bo še danes dovolila odhod v Španijo 124 nacionalistov, ki so jih republikanci med svojim umikom privedli v Francijo.

Zunanji minister Francove vlade grof Jordano je izjavil sodrudičku »Matina« v Burgosu, da bo edino čas izbrisl neugoden vtis, ki ga je napravilo v nacionalni Španiji zadržanje Francije med državljansko vojno, ker je pripomnila k podaljšanju vojnih strahot. Zato Francija ne more zahtevati od nacionalne Španije, da bi se prikazala nehalno napram onim, ki so jo podpirali iz vsega začetka. Francija je te dni napravila lepo kretnjo, ko je imenovala za veleposlanika v Španiji enega izmed svojih najslavnejših sinov. Nacionalna Španija je zaprosila istočasno v

Parizu za agremo za svojega novega veleposlanika ter se pričakuje vsak čas ugoden odgovor. Potrebno je da se čim prej pozabi preteklost ter prične sodelovanje v medsebojni harmoniji. Čas bo najboljši veleposlanik in posredovalec med Španijo in Francijo.

Zahteve socialistov

Pariz, 4. marca. AA. Socialistični parlamentarni klub je poslal predsedniku vlade Daladierju pismo, v katerem ga opozarjajo, da ni mogoče izročiti zlato Španske banke vladi v Burgosu, kajti Francoska banka tega zlata ni hotela izročiti niti zakonitemu guvernerju banke, ko je bila kot edina zakonita v Franciji priznana. V svojem pismu zahtevajo dalje socialisti, da se ves vojni material, ki so ga republikanske čete pripeljale v Francijo zadrži kot odškodnina za škodo, ki so jo pretrpeli francoski državljani med špansko vojno, kakor tudi za stroške vzdrževanja beguncev.

Burgos prenapolnjen

Burgos, 4. marca. AA. Vsa nacionalna Španija v bližini bojišča je preplavljena s četami in dolgi vrstami tovornih avtomobilov z življenjskimi potrebščinami.

V Burgosu se je zbralo veliko število diplomatov in drugih visokih osebnosti, tako da so vsi hoteli prenapolnjeni ter so morale vojaške oblasti rekvirirati vse hotele. O tem, kar se dogaja v republikanski Španiji, nima v Burgosu točnih podatkov. Splošno vlada vtis, da sta dve tretjini republikanskih voditeljev za to, da se preda republikanska Španija brez pridržkov, medtem ko je ostala tretjina voditeljev pod vodstvom Negrina za odpor do skrajnosti.

Ameriški dar za španske begunce

Pariz, 4. marca. e. Ameriški veleposlanik v Parizu Bullit je včeraj obiskal predsednika vlade Daladiera in mu izročil 325 tisoč frankov za španske begunce.

Angleški poslanik v Burgosu

London, 4. marca. i. Angleška vlada je imenovala dosedanjega poslanika v Bagdadu sira Mauriceja za svojega poslanika v Burgosu in je obenem pri generalu Francu zaprosila za njegov agremet.

Nove Bonetove izjave

Pariz, 4. marca. i. Zunanji minister Bonnet je imel včeraj pred zunanjepolitičnim odborom senata daljši govor, v katerem je orisal politični položaj Francije. Razložil je, zakaj so se zavlekla pogajanja za priznanje Francove vlade de jure, nato pa se je dotaknil razmerja s Španijo, Italijo in Poljsko. Dotaknil se je tudi odnosov z Nemčijo, ki so se zboljšali. Ob koncu svojega govora je podčrtal popolno solidarnost Anglije in Francije.

Francoske kolonije v vojni pripravljenosti

Pariz, 4. marca. i. Minister za kolonije Mandel je imel včeraj pred zunanjepolitičnim odborom za kolonije daljši govor, v katerem je pojasnjeval zadnje dogodke in odgovarjal na razna vprašanja glede varnosti kolonij. Poudarjal je, da so kolonije v stalni pripravljenosti in da se zaradi tega ni treba bati nobenih presenečenj.

Angleški varnostni ukrepi

London, 4. marca. e. Včeraj je zbrana angleška vojna mornarica, domovinsko in atlantsko brodogradnjo v Gibraltarski luki. Anglija ima sedaj tam zbrano skoraj vso mornarico s 24.000 mornarji. Ker se je vsa domovinska in atlantska mornarica naenkrat zbrala v Gibraltaru, smatrajo to za varnostni ukrep Anglije v teh kritičnih časih, ko prevzema general Franco vso oblast v Španiji. Sodiijo, da bo angleška vlada sedaj razpravljala z generalom Francom tudi o nekaterih važnih vprašanjih, ki se tičejo sredozemskih držav.

Štirje italijanski letniki pod orožjem

London, 4. marca. e. O vestih nekaterih angleških listov, da je Italija pozvala pod orožje milijon mož, trdi »Daily Telegraph« da so bile v angleških vladnih krogih sprejete skeptične Italija je res pozvala pod orožje letnike 1915, 1916 in 1917 in ima sedaj pod orožjem 4 letnike, skupaj okrog 300.000 mož.

Demanti o italijanskih vojnih pripravah

Rim, 4. marca. AA. (Stefani). Tisk demokratičnih držav je objavil te dni vest, da se nahaja v Sredozemskem morju 2 nemških podmornic. Ta vest je brez osnove. Prav tako je brez osnove trditev, da so odpravljene nemške čete v kolonialnih uniformah v Libiji. Poleg tega so bile razširjene tudi druge netočne in tendenčne vesti o pripravah za napad na Džibuti in Tunis.

Po volitvah v Vatikanu

Ugoden odmev izvolitve kardinala Pacellija za papeža

Vatikan, 4. marca. d. Papež Pij XII. bo ustoličen 12. marca. Iz vatikanskih krogov se je zvedelo, da je novi papež dobil v konklavi pri prvem glasovanju 35 glasov, pri drugem 40 in pri tretjem 61 glasov. Vsi kardinali so bili že v začetku popolnoma prepričani, da bo izvoljen kardinal Pacelli že prvi dan, ter so že po prvem glasovanju začeli pripravljati svojo prtljago za odhod.

Za novega vatikanskega državnega tajnika bo bržkone imenovan kardinal Maglione, ki je bil nuncij v Švici in Franciji.

Roosevelt novemu papežu

Charlston, 4. marca. AA. Predsednik Roosevelt je poslal papežu Piju XII. brzojavko, v kateri pravi med drugim: Spominjajoč se z zadovoljstvom sestanaka z vami o priliki vašega poslednjega obiska v Zedinjenih državah, vam pošiljam ob izvolitvi pozdrave in čestitke za najlepšimi željami.

New York, 4. marca. o. Kakor poroča agencija »United Press« je izvolitev kardinala Pacellija za papeža izzvala v Severni in Južni Ameriki veliko zadovoljstvo. Američani so se za sedanjega papeža navdušili že pred 3 leti, ko je bil v Ameriki. Sprito njegovih državnih sposobnosti ga smatrajo za najprikladnejšega moža, ki bo nedvomno uspešno vodil katoliške cerkve in skrbel za njen razvoj. Na evharističnem kongresu v Buenos Airesu je imel kardinal Pacelli razgovore z vodilnimi političnimi možmi.

Čestitke Francije

Pariz, 4. marca. AA. Predsednik republike Lebrun je poslal papežu Piju XII. tole brzojavko: »Prosim vašo svetost, da sprejme ob izvolitvi za pontifikalnega vladarja moje najlepše in spoštovane polne čestitke v trenutku, ko prevzema vašo svetost na prestolu sv. Petra mesto spoštovanega papeža Pija XI., čigar smrt je ogrnila ves francoski narod v žalost. Te moje čestitke so izraz želja, ki jih pošilja vsa Francija pontifikalnemu vladarju.«

Pariz, 4. marca. AA. Predsednik francoske vlade Daladier je poslal kardinalu Belmontu, najstarejšemu članu sv. kolegija v Vatikanu tole brzojavko: Zelo bom hvaležen vaši ekselenciji, ako sv. očetu Piju XII. izrazite moje globoko spoštovanje in najiskrenejše čestitke ob njegovih izvolitvi za vrhovnega poveljnika rimsko-katoliške cerkve.

Angleška sodba

London, 4. marca. AA. Aangleško časopisje soglasno izraža veliko veselje nad izvolitvijo novega papeža ter izraža upanje, da bo novi cerkveni poglavar nadaljeval s politiko svojega prednika, ki je bila posvečena delu za mir ter za osebo in versko svobodo. Listi posebno poudarjajo velike osebnostne sposobnosti novega poveljnika ka-

toliške cerkve ter pravijo, da izvolitev kardinala Pacellija za papeža pomeni, da je kardinalski kolegij pokazal, da v vsem odobrava politiko pokojnega papeža Pija XI. Izvolitev kardinala, državnega tajnika za papeža je zelo redek pojav in radi tega ta izvolitev pomeni posebno zaupanje kardinalov do novega poglavarja katoliške cerkve. Brez dvoma bo novi papež z vsemi silami delal na to, da se ohranijo prisrčne zveze med sveto stolico ter italijansko in vsemi drugimi državami. Dokazal je že s svojim prejšnjim delom, da bo znal izvajati takšno politiko.

Presenečenje v Nemčiji

Berlin, 4. marca. e. Izvolitev kardinala Pacellija za novega papeža je izzvala v Berlinu veliko presenečenje. Vzrok sta predvsem naglica, s katero je kardinalski kolegij soglasno izvolil novega papeža, še bolj pa sama osebnost novega poglavarja katoliške cerkve. Nemški listi v glavnem objavljajo samo njegov življenjepis in ne prinašajo komentarjev, poudarjajo pa, da je bil kardinal Pacelli dolgo časa v Nemčiji in ne zanika tudi njegovega odklonilnega stališča napram avtoritativnim državam.

Poljski pozdravi

Varšava, 4. marca. AA. Pat: Izvolitev msgr. Pacellija za vrhovnega poglavarja rimsko-katoliške cerkve, je vzbudila v vsej Poljski globok vtis ter iskreno veselje. »Gazeta polska« piše o tej izvolitvi poleg drugega tole: Kot intimni sodelavec Pija XI. je imel msgr. Pacelli posebne sposobnosti. Neomajno vztraja tudi sedaj pri tem, da je treba nadaljevati z delom, ki ga je začel njegov prednik. V boju za popolno neodvisnost cerkve kakor tudi na drugih poljih je msgr. Pacelli igral vodilno vlogo. Vsa Pacellijeva delavnost se odlikuje po neomajni volji v službi vere in katolicizma. V vsem katoliškem svetu si je msgr. Pacelli pridobil veliko spoštovanje in ljubezen. Poljska pozdravlja novega cerkvenega poglavarja s posebnim veseljem.

Kriza belgijske vlade

Senator Soudan je vrnil mandat za sestavo vlade zaradi nepopustljivosti liberalcev v Martensovi aferi

Bruselj, 4. marca. i. Socialistični senator Soudan ni mogel sestaviti koalicijske vlade in je kralju vrnil mandat. Kralj je nato ponudil mandat županu mesta Bruslja Maxu, ki pa je izjavil, da ne more sestaviti vlade in je tudi vrnil mandat. Kakor vse kaže kriza še ne bo tako kmalu rešena, ker se stranke nikakor ne morejo sporazumeti.

Ministri vlade, ki je v ostavki, so imeli

snoči konferenco, ki je trajala nad tri ure. Razpravljali so o političnem položaju, ker je bil Soudan zaradi nepopustljivosti liberalcev v Martensovi aferi prisiljen vrnil mandat. Po konferenci je Pierlot izjavil, da bo danes dopoldne odšel na dvor ter da bo prihodnja seja vlade danes ob 17. Splošno menijo, da bo Pierlot predlagal kralju razpust parlamenta.

Neuspeh palestinske konference

Židovski delegati odločno odklanjajo angleški načrt, po katerem bi se priznala Arabcem v Palestini premoč

London, 4. marca. i. Včeraj popoldne je imel minister za kolonije Macdonald razgovor z židovskimi delegati o končni ureditvi palestinskega vprašanja. Zastopniki židovske organizacije so odklonili predloge angleške vlade in kaže vse, da so s tem pogajanja za ureditev palestinskega vprašanja zaključena. V ponedeljek bo sicer še en sestanek, na katerem bodo židje sporočili svoje končne zahteve, vendar pa ni nobenega upanja, da bo dosežen sporazum.

Tel-Aviv, 4. marca. AA. Židje se pozivajo preko kratkovalovnih radiopostaj na odpor proti angleškemu načrtu ureditve pa-

lestinskega vprašanja. V teku včerajšnje emisije je bila najavljena možnost direktne akcije ter so bili židovski stražniki pozvani, naj je ne ovirajo.

Varšava, 4. marca. AA. Policija je včeraj aretirala v Gdansk 2 angleška novinarja, med njimi Moghama Johnsona, dopis. »Daily Telegrapha«. Oba novinarja sta prisostvovala na postaji odhoda 500 gdanskih židov, ki potujejo v plombariranih vagonih preko Nemčije k Sredozemskemu morju, odkoder bodo nadaljevali pot v Palestino. Novinarja sta bila na intervencijo angleške konzula po dveh urah izpuščena.

Govor Nj. Vis. kneza Pavla po radiu

Beograd, 4. marca. e. Jutri ob 19.30 bo Nj. Vis. knez namestnik Pavle govoril po radiu v prekoceanskem prenosu o svetovnih razstavi v New Yorku. Za njim bo govoril še min. predsednik Dragiša Cvetković in minister za trgovino in industrijo Jevrem Tomić.

Pogajanja o izvozu živine v Italijo

Reka, 4. marca. e. Danes so se na Reki pričela pogajanja naše in italijanske delegacije o izvozu naše živine v Italijo, ki je v zadnjem času skoraj popolnoma zastal, ker primanjkuje v Italiji krme. Sedaj se je položaj izboljšal in bo izvoz v kratkem zopet normalen. Na čelu naše delegacije je direktor zavoda za pospeševanje zunanje trgovine.

Čitajte »Slovenski Narod«!

Göring v Rimu

Berlin, 4. marca. e. Maršal Göring je prispel danes v Rim. Čeprav je njegov obisk povsem zasebnega značaja, bo imel Göring vendar priložnost, da se sestane z vodilnimi italijanskimi politiki in morda tudi z Mussolinijem.

Snežne razmere

Poročilo tujkoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru, SPD in JZSS z dne 4. III. 1939

Kranjska gora 810 m: —8, sončno, 15 cm snega, sren;
Kranjska gora — Vršič 1515 m: —5, sončno, 55 cm snega, pršič;
Rateče-Planica 870 m: —4, sončno, 20 cm snega, sren, skakalnice uporabne;
Planica-Slatna 950 m: —3, sončno, 30 cm snega, sren;
Peč-Petelinjek 1440 m: —8, sončno, 50 cm snega, pršič, prisojno sren;
Pokljuka 1300 m: —6, sončno, 5 cm pršiča, 60 cm podlage;
Bohinj »Zlatorog« 530 m: —3, sončno, 5 cm snega, osrenjen;
Dom na Komni 1520 m: —6, sončno, 145 cm snega, pršič;
Dom na Voglu 1540 m: —4, sončno, 140 cm snega, pršič;
Kofa na Zelenici 1534 m: —2, sončno, 205 cm snega, pršič;
Velika Planina 1558 m: —6, sončno, 40 cm snega, osojno pršič, prisojno osrenjen;
Dom na Kravnu 1700 m: —6, sončno, 65 cm snega, pršič, po robovih osrenjen;
Mozirski kofa: —6, sončno, 65 cm snega, pršič;
Senjorjev dom 1532 m: —7, sončno, 40 cm snega, pršič;
Kofa na Pesku 1382 m: —7, sončno, 60 cm snega, pršič;
Peca 1654 m: —7, sončno, 60 cm snega, sren

Politični obzorik

„Domoljub“ o imenih ljubljanskih ulic

»Domoljub«, katoliško glasilo za kmetško ljudstvo, objavlja v svoji zadnji številki člančič z naslovom »Ljubljani slovensko lice!« V tem članku citamo: »Slovenki govorimo o sebi, da smo narod in da je Ljubljana prestolnica in središče slovenskega naroda. Toda ta naša Ljubljana je po svojem zunanjem licu pravo čudo božje. Naj pride domačin ali tujec v to našo narodno prestolnico z vlakom, potem stopi najprvo na Masarykovo cesto. Ako hoče v mesto, si lahko izbere Resljevo, Tyrševo ali Fugnerjevo ulico... To je Ljubljana, ki je v tem pogledu enaka vsem kolonialnim mestom v Afriki, toda niti malo ne podobna kulturnemu središču evropskega samostojnega naroda. Vprašamo: katera in koliko ulic je Zagreb posvetil slovenskim možem, ali Belgrad, Sofija ali tudi sama Praga? Vsa ta mesta se tujuje na prvi hip predstavijo tudi po imenih svojih ulic in trgov kot prestolnice svojega rodnega naroda. Samo naš mekonogi (?) v pasji pokorščini in večni odvisnosti vzgojeni Slovenec brez sleherne vere vse obupno išče okrog za tujimi »vzorci« in prosjaki, kdo bi mu posodil ime za poglavitne ulice njegovega glavnega mesta! Kje so ostala imena naših slovenskih mož in narodnih voditeljev? Kaj smo poimenovali po Kreku, Jelčicu, Korošču?... Ali se res že ne bo našel občinski svet, ki bi Ljubljani dal — slovensko lice? Isto velja seveda tudi za naša podeželska mesta! Ali pa na pišmo čez vsa Slovenijo: hlapile! — Zadnjič smo citirali slično beležko iz »Gorenjca«.

Kako so se iz solz gradile palače...

Slovaška je dobila avtonomijo, za katero se je zavzemala Hlinkova klerikalna stranka. Pa še ni poteklo pol leta avtonomije — propovedovalo se je, da bosta na Slovaškem tekla mleko in med, ko bodo Slovaki dobili avtonomijo — pa je slovaška avtonomna vlada v tako težavnem finančnem položaju, da je prisiljena najeti veliko posojilo. Toda kje ga dobiti? V inozemstvu? Na to ni misliti. Bila je torej prisiljena razpisati notranje posojilo. Za to posojilo je sedaj na Slovaškem v teku silna uradna propaganda. Na poslu so vsi slovaški državni organi goti od slovaškega ministra v centralni vladi v Pragi. Si dora doli do zadnjega slovaškega uradnika in sluga. To agitacijo za podpisovanje notranjega posojila pa izrabljajo gotovi ekstremni elementi tudi za ščuvanje proti Čehom, kar je sploh sedaj na Slovaškem v modi. Ti elementi lažejo ljudstvu, da je slovaška vlada prisiljena razpisati notranje posojilo, ker so baje Čehi Slovaške v 20 letih gospodarsko popolnoma izsesali, če iz solz Slovačkov so v Pragi gradili razkošne palače ministrstev, 40.000 čeških državnih namestencev pa je v 20 letih požrla 14 milijard slovaškega denarja. Na ta popolnoma neosnovana podtikanja odgovarja v daljšem, s statističnimi podatki opremljenem uvodniku četrtkovno »Česke sloves«. Lsti ugotavlja na podlagi zaključnih državnih računov za prvih 17 let po prevratu, to je za dobo od 1918 do 1935, da je Slovaška plačala na davkih in drugih dajatvah v državno blagajno 24 milijard 831 milijonov Kč, prejela pa je iz te blagajne 34 milijard 237 milijonov, torej 9 in pol milijarde več, kakor je sploh vplačala v državno kaso. Ugotavljajoč to, nadaljuje »Česke sloves«: »To je najmanjša vsota, ki je šla na prosep Slovaške iz čeških pokrajin. Ta vsota je bila dejansko mnogo višja. Niso se torej mogle iz slovaških solz graditi v Pragi palače ministrstev, a tudi češki namestenci na Slovaškem niso slovaškemu ljudstvu ničesar odnesli, pač pa jih je to ljudstvo potrebovalo, saj je notorično znano, da Slovaki ob osvoboditvi niso imeli niti sto usposobljenih lastnih uradnikov. To je konstatacija, noben očitak. Zavedali smo se vselej svoje dolžnosti napram Slovaški in sredstva, ki smo jih dajali iz čeških zemelj na Slovaško, smo jih dajali radi, da bi pomagali slovaškemu ljudstvu, da bi se izklopelo iz obupnih razmer, v katerih je živelo pred in med vojno. Dokazi te naše pomoči so na Slovaškem vidni. Hoteli smo, da bi Slovaški izravnali z zapadnimi pokrajinskimi republikami, hoteli smo, da bi bile britska Slovaška, kulturno, gospodarsko in politično silna in mogočna...«

Madžarsko-nemška trgovinska pogajanja

Monakovo, 4. marca. AA. Madžarsko-nemška gospodarska pogajanja za olajšanje trgovine med obema državama in za ureditev vprašanj, ki so nastala zaradi priključitve novega ozemlja k Madžarski so končana.

Borzna poročila.

Curib, 4. marca. Beograd 10, Pariz 11.66 London 20.625, New York 440, Bruselj 74.025, Milan 23.15, Amsterdam 233.75, Berlin 176.60, Praga 15.06, Varšava 83, Bukarešta 3.37.

ELITNI MEDICINSKI PLES

Cestni sklad namenjen le modernizaciji cest

Šestletni načrt za gradnjo in modernizacijo državnih cest Slovenije ne zadovoljuje

Ljubljana, 4. marca. Društvo za ceste in Avtomobilski klub soglašata, da šestletni načrt državnih cest, njih del Slovenije ne zadovoljuje. Toda ne le ti dve organizaciji, temveč tudi širša javnost se dobro zaveda, da ne smemo več dopuščati zapostavljanja, zlasti glede cest, saj so življenjskega pomena za Slovenijo. Zato je treba razširiti vprašanje kreditiranja cestnih del v Sloveniji.

Predsednik Društva za ceste dr. Vrhunec je na obnem zboru ljubljanske sekcije Avtomobilskega kluba brez vseh omejitev ter ovinkov odločno povedal, kar je treba javno ponoviti. Dejal je, da so hoteli gospodje v Beogradu zanikati, da dravska banovina prispeva v državni cestni sklad 17% skupnih prispevkov, dobila pa bo po šestletnem načrtu le 10%. Ko so pa sprevrželi, da so dr. Vrhunec dokazali neizpolnjenosti, so se nekateri izgovarjali, češ, Slovenci bi radi imeli najmodernejše ceste, drage nadvoze itd., medtem ko mnoge pokrajine nimajo niti najnavadnejših cest! Tako je bilo treba gospodom se dopovedovati, da Slovenija ima sicer najnavadnejše ceste precej goste omrežje banovinskih in občinskih cest, ki so pa bile narejene zgolj iz ljudskega denarja, brez vsake državne pomoči. Če nam te ceste zavidajo v drugih pokrajinah, bi se pač morali zavedati, da jim Slovenija ni dolžna graditi cest, kakršne bi si morali zgraditi sami. Kakor smo si morali nigraditi banovinske ceste tako si jih naj zgrade tudi v drugih banovinah, kjer jih še nimajo. Če pa mi zahtevamo moderne državne ceste, se zavzemamo samo naj nam dajo le, kar smo že sami plačali in kar je itak določeno za modernizacijo državnih cest, ne pa za graditve novih cest, kjer doslej sploh še niso imeli cestnega omrežja. Uredba o cestnem skladu izrecno predpisuje kakaj se mora porabiti dohodki cestnega sklada za modernizacijo cest!

Naj te argumente dr. V. Vrhunec izpopolnimo še z izjavo dr. C. Pavlina, ki je v debati na obnem zboru Avtomobilskega kluba naglašal, da v nekaterih pokrajinah v notranjosti države v resnici še ne potrebujejo modernih cest, ki jih pa dobivajo zadnja leta. Tam se ni skoraj no-

benega motornega prometa v primeri z veliko obremenitvijo cest v Sloveniji.

Dr. Vrhunec je pa tudi naglašal, da je Slovenija vhod za druge banovine, ter da bi moderne ceste nikakor ne služile le naši banovini, temveč vsej državi. Slovenija potrebuje sodobnemu prometu ustrezajoče ceste po svojem geopolitičnem položaju.

Moderne, tlakovane ceste pa zahtevamo tudi zato, ker je moderniziranje cest mnogo bolj ekonomično ter rentabilno, kakor vzdrževanje starih cest. Polovičarsko delo je mnogo predrago. Prav zaradi tega, ker vzdrževanje cest velja izredno mnogo a so ceste kljub temu vse prej kakor vzorne, smo upravičeni zahtevati, da nam na pristojnih mestih dajo vsaj, kar so nam dolžni. Kako nespametno je polovičarsko krpanje cest, se je izkazalo na odseku gorenjske ceste med Naklom in Podvinom. Za ta kratek odsek so potrošili okrog 2,5 milijona din, a cesta ni bila dobra niti leto dni. Za vzdrževanje cest je določeno letos na km 11.000 din, potrebovali bi pa 40.000 din. Zato se zelo motijo tisti računarji, ki še vedno govorijo, da je izdajanje denarja za moderne ceste »mrtva investicija«.

Če pojde vse posreči, bomo imeli prihodnje leto tlakovano gorenjsko cesto od Ljubljane do Kranja. Potem bo pa tudi že izpravljen kredit za to cesto, določen po šestletnem načrtu cestnih del. Kdaj bojo potem zopet nadaljevali tlakovanje? In kdaj bo gorenjska cesta tlakovana do meje? V šestih letih pa ne bo tudi tlakovana cesta Ljubljana-Maribor, temveč le okrog 60 km. Jadransko cesto bodo začeli delati šele predzadnje ali zadnje leto šestletja. Ali bomo to, tako potrebno cesto dobili vsaj v desetih letih? S skromnimi krediti bomo lahko tlakovali cesto Ljubljana-Planina le ob meji. Nadalje bo treba še modernizirati cesto Maribor-Fram.

Razveseljuje jo, da so se začele oglašati tudi tako pomembne stanovske ustanove, kakršna je inženirska zbornica v Ljubljani; zavzema se, naj bi Slovenija dobila čim prej moderno cesto Maribor-Ljubljana-Sušak.

Ženska s puško prepodila razbojnika

Zena logarja Horvata v Bukovnici pri Bogojini se je junaško otresla dveh roparjev

Ljubljana, 4. marca. Po prekmurskih vaseh se klatijo poleg cigánov še drugi postopači, ki se preživljajo s prosičenjem, v še večji meri pa s krajo. Taki lopovi pa postajajo tudi nasilni, kar jasno dokazuje napad dveh razbojnikov na logarjevo ženo v Bukovnici pri Bogojini. Oni dan je odšel logar Horvat kakor po navadi že zarana od doma in sta v hiši ostala samo žena in 16-mesečni otrok. Dopoldne je pripravila žena za otroka toplo kopal v kuhinji. Naenkrat pa so se odprla vrata in je stopil v sobo visok, slok, nasmejen neznanec, ki je grozeče zaklical: »Ženska, izroči nama denar, ki ga je mož včeraj prinesel iz Lendave!« Ropar je pri tem pokazal še na drugega, prav tako nasmejenega tovariša, ki je stal v veži. Horvatova se je obeh nemalo prestrašila, vendar se je prišla izgovarjati, da denarja nima, češar ji pa razbojnik ni hotel verjeti. Ponovno je zakrčala na njo, naj izbira med življenjem in smrtjo, kar jo je slednjem tako oplašilo, da je stopila v sobo, kakor da gre iskati težko prislužen denar. V resnici pa se je namenila skočiti skozi okno in pobegniti.

V sobi pa se je v skrbi za otroka premislila in pograbila možovo puško, ki je visela na steni. Z nabasano puško je stopila nazaj na prag in jo namerila proti razbojniku, rekoč, naj se poberi. Ropar se je njeni groznji zasmejal rekoč: »No, prazne

puške se ne bojim.« Horvatova ga je še enkrat pozvala, naj se umakne, pa je razbojnik ni ubogal. Nasprotno, napravil je korak naprej, naslednji trenutek pa je že počil strel. Ropar je zavpil, energična ženska pa je še enkrat ustrelila in zadela razbojnika v desno ramo. Šele tedaj se je hitro za-ukal na petah, divje zaklel in skočil iz hiše. Ubral jo je proti gozdu kamor mu je urnih nog sledil tudi tovariš.

Zena je gledala za bežečima tolovajema, ki sta se pred gozdom za trenutek ustavila, nato pa izginala med drevmi. Takoj je odhitela v vas in obvestila orožnike, ki so nemudoma pričeli roparska napadala zasledovati. Nekaj časa so šli po krvavi sledi, ki pa se je v gozdu kmalu izgubila. Orožniki so obvestili tudi tovariše v sosednjih okoliših, vendar se je razbojnikoma posrečilo pobegniti najbrž nazaj v Prieklijo ali pa proti Medjimurju.

Horvatova, ki se je tako odločno otresla roparjev, je povedala orožnikom, da je bil napadalec, ki je zahteval denar, visoke, vitke postave, drugi, ki je ostal v veži, pa je bil manjši in debelejši. Oba sta imela narobe oblečene suknjice in priplepene brke, narejene iz prediva. Govorila sta prekmursko narečje. Ranjen ropar bo zaradi rane prisiljen iskati zdravniško pomoč, zato je verjetno, da bo kmalu prišel v roke pravici.

Še en Svengalijev poslovljni večer

Tudi snoči se je zadovoljno občinstvo na njegovem nastopu dobro zabavalo

Ljubljana, 4. marca. Snoči so imeli tudi tisti ljubljanci, ki še niso videli Svengalija pri delu, priliko prisotnosti njegovim zanimivim poskusom. Snočnja predstava je bila po njegovem lastnem priznanju nepreklicno poslednja, z njo se je, tako je sam dejal, oficijelno poslovil za nekaj let od simpatičnih ljubljancov, neoficijelno pa se bo še nekaj časa mudil v našem mestu. Tudi ta poslovljni večer je napolnjen dvorano.

Mojster Svengali je bil posebno dobro razpoložen in je postregel strmečim gledalcem s prav posrečenimi primeri sugestije in prenosa misli. Zlasti sta osupnila dva primera jasnovidstva, ko je s pomočjo ključa in ure opisal do najmanjše podrobnosti dva dogodka oziroma v kakšnih okolištinah sta se pripetila. Najbolj pa je bilo občinstvo navdušeno, ko sta bili na vrsti sugestija in avtosugestija. Dveina gospodoma je sugeriral, da sta se zagledala v dekle, s katero sta sedela na klopi. Seveda je moral priti do ljubosumnosti. Na mah sta si bila tekmeča v laheh, Večji je zagrabil manjšega tako veče okoli vratu, kakor ne bi mogel bolje storiti niti profesionalen rokoborec. Prijem, ki se v rokoborbi imenuje »kravata«, je sedel tako dobro, da sta morala Svengaliju prisikčiti na pomoč dva pomočnika, in so šele z združenimi močmi rešili slabotnejšega iz krčevitega objema. S tako nasilnim ljubimcem pač ni dobro zobati češnji in marsikdo med navzočimi si je menda na tihem zaželel, da ne bi pri-

šel v podoben položaj. Tudi telefonski pogovor med dekletem in fantom je bil edinstven. Dekle je očrtno protestiralo, ko ji je fant sporočil, da bo prišel na sestane s prijateljem — vsekakor dober nauk za dotične, ki utegnejo priti v enak položaj. Ženska duša ne trpi v danih primerih tretje osebe. In potem plesalska ameriškega stopa. Gospodičina ga ni še nikdar plesala, izvajala pa ga je tako dovršeno, kakor bi že od pamtveka nastopala v kabaretu. Višje je bil prizor z nogometne tekme. Kdor se ni imel prilike, da bi ji prisostvoval, se je lahko na lastne oči preprčal, da lahko nogometna igra neverjetno sfanatizira igralca. Štirje gospodje so sedeli na stoli. Pred njihovimi duševnimi očmi so morali biti pričarani silno razburjeni dogodki na igrišču. Enemu, ki je menda nogometni lajik, se je zdela zadeva silno smešna, kajti, neprestano je iztegoval roko in nekaj kazal, z drugo pa je tolkel po sosedovem stegnu in se zvižal od smeha. Tretji zopet je na ves glas kričal »tempo! tempo! tempo!« in privzdigoval noge, končno pa se je tako močno zadržal »gola, da je človek domneval, da je nastopil sodni dan. Četrti je krčevito mahal z rokami in stegoval noge, vsi pa so povzročali takšen vrš, da se je občinstvo do solz nasmejalo. Tako predivnega primera sugestije množice pri Svengalijevih nastopih doslej še nismo videli.

Izredno zadovoljna se je množica razšla, med njo prav gotovo ni manjkalo mnogih

novih pristašev neprekosljivega mojstra, ki so pripravljali priside na Svengalijeve nadnaravne zmožnosti.

»Matura« na trboveljskem odru

Trbovlje, 3. marca. Dve lepi predstavi nam je priredilo ljubljansko gledališče 25. in 26. p. m. v Fodorjevi komediji »Matura«. Tokrat je treba poudariti, naj bo kvaliteta del, ki jih uprizarja sokolsko gledališče, vsaj na taki višini kot je »Matura«, živahno odsko delo, ki združuje resnost z vedrim posmehom, ni plehko in ne pretežno za gledalca. Režiral je Paternost, ki ni imel težkega dela. Poudaril je dobro tempo dejanja, moral bi pa vnesti več enotnosti v igro in odpraviti take napake kot je bil prizor med Vrtačem in učenkama, ki profesorjem pač ne odgovarjajo tako surovo. Dobri studiji sta bila Rak kot ravnatelj Dvornik, ki mu je uspelo, da je razgibal dogajanje in Paternost kot profesor Vrtač, ki je izvrstno podal element strahu in odvratnost vzbujajočega profesorja. Vse priznanje je Jagodičevi za smeh vzbujajočo profesorico Mozoljčevico in Plavsku za prot. Cebulo, ki je vnesel v igro domačnost in dobro starega profesorja. Sikoškova je profesorica Mate zelo dobro označila z izrazom in naravnim gibanjem in z lahko prešlo najtežja mesta te lepe in hvaležne vloge. V zaključni sceni ob koncu drugega dejanja s Katjo ne bi škodilo malo več poudarka. Dobra igračka je postala v tako kratkem času Koroščeva, ki je igrala učenko Katjo Vloga zaveda velike poglobljenosti in živjetja. Njeni igri bi bilo le v prid, če bi se odvadila sladkosti in igranju in najbrže se sodobne učence tudi ne priklanjajo več tako rokokojsko. Sodelovali so še Plavskova kot učiteljica telovadbe, Odlaček, Miklič in Persoglo kot profesorji; Odlačkova in Škrinjarjeva kot učenci in Jare kot sluga. Inscenacija je bila primerana, v kolikor pač dopuščajo prilike in razsežnosti odru.

Sokolska gledališka družina je vglajena in dobro uigrana skupina, ki gradi na veselju do stvari in veliki prizadevanosti. Le malokdo ve, kaj se pravi prihajati s hribov ali od kod drugod uro hoda, ob vsakem vremenu, večer za večerom izpran od dnevnega dela, k vaju, usmerjati po vseh mogočih odsekih, sejah in bogve kje se kar tako za bog povrni. Idealizem, smiselni studij, tuja in lastna kritika pa bodo pripomogli in so nam porok k dvigu gledališča v še višjo višino.

Živilski trg

Ljubljana, 4. marca. Kakor navadno ob tržnih dneh v začetku meseca je bilo tudi danes na trgu mnogo blaga, v splošnem pa trg že delj časa ni spremenil svoje slike na zunaj kakor so ostale tudi cene v glavnem nespremenjene, razen pocenitve jaja.

Se vedno je trig zelo dobro založen z uvoženimi cvetočim in z več vrstami salat. Na trgu je letos tudi posebno mnogo pomaranč, ki so nekoliko cenejši in gredo precej bolj v denar kakor prejšnja leta. Čeprav je uvoženega blaga zdaj mnogo, je vendar trig dobro založen še vedno z mnogimi domačimi prideiki, ki jih prejšnja leta ob tem času ni bilo toliko naprodaj in ki so bili tudi znatno dražji. Se vedno se pozna na trgu, da je bila lani zelo dobra letina za zelje. Naprodaj so se zeljnate glave po 50 par navzgor. Doslej še ni bilo nikdar na trgu naprodaj tako poceni kisljo zelje kakor letos; prodajajo ga po 1,5 do 2 din kg. Dražji je pa ohrovt, ki ga je malo, po 2 din glave. Uvožena cvetočja je še po 3 do 4 din kg, a zdaj ni več tako lepa kakor je bila nekaj časa. Endivja je po 4 do 6 din kg, ledenka, najlepša po 10 do 12 din, domač radič po 10, gorški po 14. Med domačo zelenjavo je največje motovilca, ki je po dinarju merica. Precej je tudi že regrata.

Trg je dobro založen z jajci, a mnogo boljše več ne bo. Ker nekateri prodajalci že hranijo jajca za velikonočno prodajo, nekateri jih pa tudi vlagajo (konzervirajo). Zdjaj so jajca komad po 60 do 75 par, po večini jih pa prodajajo 16 do 18 komadov za 10 din.

Krompir na debele prodajajo zdaj že dva tržna dneva. Zdjaj je seveda dražji kakor je bil jeseni. Belt, pozni je po 90 par, zgodnji, modri pa po dinarju.

Zanimivo predavanje

Ljubljana, 4. marca. Češkoslovaške ceste je tema predavanja, ki ga priredi Jugoslovansko-češkoslovaška liga v Ljubljani skupno z Udrženjem jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov in Društvom za ceste v Ljubljani v torek 7. t. m. ob 20 uri v dvorani Avtokluba v Zvezdi. Predaval bo vseučiliški profesor JU dr. inž. K. Křivanec s tehniške visoke šole v Turčanskem Sv. Martinu na Slovaškem. Gospod profesor Křivanec je star prijatelj Slovencev; po rojstvu Čeh, je vsto let preživel v naših krajih kot inženjer v državni tehnični službi. Služboval je v Ljubljani pri bivši deželni vladi, v Kranju in Postojni. Po prevaru je bil nekaj časa komandant avtomobilske čete v Ljubljani, nato je bil poveljnik z vodstvom tehničnega oddelka pri takratnem okrajnem glavarstvu v Maiboru. Leta 1919. se je vrnil v svojo osvobojeno češko domovino in je bil dodeljen tehničnemu oddelku pokrajinske vlade v Bratislavi, kjer je tekem časa z velikim uspehom reorganiziral cestno službo in vodil oddelke za vse javne ceste. Pod njegovim vodstvom je bila racionalno izvršena obnovitev in razsežna izpopolnitev cestnega omrežja na Slovaškem. Gospod dr. inž. Křivanec je tudi delaven v češki strokovni literaturi, zlasti v pogledu organizacije javne tehnične službe sploh in cestne službe posebej.

Glede na svoje uspehe v vsem svojem tehničnem in organizatornem delovanju je

se vrši DANES ZVEČER v vseh prostorih KAZINE. Igra Adamičev jazz.

Sprejem gostov od 20.30 do 21. ure.

Mize je rezervirati do 12. pri vratarju na univerzi in od 4. do 17. v Kazini, I. nad.

Gospodarstvo

Ljubljanska kreditna banka

Dne 2. t. m. se je vršila plenarna seja upravnega sveta Ljubljanske kreditne banke, na kateri je bil za predsednika zavoda soglasno izvoljen dosedanj njegov prvi podpredsednik, g. Ivan Jelačin, veletrgovec in predsednik Zbornice za T.O.I. v Ljubljani. Za prvega podpredsednika zavoda je bil soglasno izvoljen g. Leo Souvan, veletrgovec v Ljubljani, drugi podpredsednik pa je g. dr. Ernest Rekar, industrialec na Jesenicah. Istočasno je bil kooptiran v upravni svet zavoda dosedanj predsednik njegovega nadzorstva g. dr. Ivan Bolj predsednik Jugoslovanske zavarovalne banke »Slavije« v Ljubljani, ki je bil izvoljen obenem v izvršilno banko, z g. ing. Tomo Knezom, podpredsednikom Kmetijske posojilnice ljubljanske okolice v Ljubljani.

Na isti seji je podal bilančno poročilo za l. 1938 glavni ravnatelj zavoda, g. Hanuš Křofita. Iz njegovih izjavanj sledi, da je banka v minulem letu vsestransko napredovala. Gotovina in takoj razpoložljiva sredstva so narasla od 42 milijonov na 53 milijonov dinarjev in se je likvidnost novih naložb znatno dvignila. Povečala se je bilančna vsota od 325 milijonov na 347 milijonov dinarjev, debitorji od 189 milijonov na 192 milijonov din, vloge od 236 milijonov na 290 milijonov din. Med temi so nove vloge, ki so narasle od 103 milijonov na 150 milijonov din, ali za 45%, kar je dokaz rastočega zaupanja v ta naš domači zavod. Surovi dobiček se je povečal od 4.300.000 din na 4.920.000 din in je po izvršenih odpisih izkazani čisti dobiček po 2.165.000 din za 96.000 din večji kot v letu 1937.

Uprava banke na obnem zboru, ki se bo vršil 1. aprila t. l., predlagala izplačilo 4% dividende na prioritetne delnice, dotacijo 1 milijon dinarjev pokojninskemu skladu nameščencev in 500.000.— dinarjev fondu za tečajne razlike, poleg dotacije rednemu rezervnemu fondu po din 216.000.—.

Sokol

— Mladinska akademija Ljubljanskega Sokola. Kot uvod v jubilejne svečanosti Ljubljanskega Sokola priredi drevi ob 20. v telovadnici Narodnega doma mladina telovadno akademijo s izbranimi telovadnimi točkami. Vabimo sokolsko članstvo in vso narodno javnost, da se v velikem številu udeleži nocojšnje akademije. Zdravo!

— Uprava Sokola Vič vabi svoje članstvo in naraščaj, da se drevi ob 20. v polnem številu udeleži mladinske akademije bratskega Ljubljanskega Sokola v telovadnici Narodnega doma. Članstvo pa še posebej vabimo, da se po akademiji udeleži družabnega večera podoficirjev I. planinskega bataljona v dvorani sokolskega doma na Viču Jutri ob 16 pa uprizarji sokolska mladina pravilčno igro »Dve Maricki« v režiji br. Kemperla. Vabimo članstvo in prijatelje mladine k veliki udeležbi.

— Sokol I. Ljubljana-Tabor priredi jutri popoldne ob 15 uri v veliki dvorani na Taboru čajanko za moško in žensko dečo Sokola I. Na sporedu so razne telovadne točke, igre, deklaracije in tombola. Vabimo starše ter vse prijatelje sokolske mladine, da se tega popoldneva udeleže. Vstopnine ni. Zdravo!

Slovanski večer v Trbovljah

Trbovlje, 3. marca. Trboveljsko sokolsko društvo priredi v sklopu svojih številnih prireditvev v slovaško 30letnice svojega obstoja drevi »slovanski večer«. Ta večer naj bo odraz naše žive povezanosti z veliko slovansko skupnostjo, odraz našega čustva, danes, v dobi, ko se menjavajo usode narodov s filmsko naglico. Slovstvo ni brezdušna fraza, dediščina je, stoletja bičana narodova duša, tisoletna bolečina in v krvi očiščenje na vera v prerobje. Sporod slovanskega večera obsega koncertni del, kateremu sledi zabava s plesom. Koncertni del se bo pričel ob 9 uri, da se omogoči udeležba tudi gostom, ki bodo prišli v vlaki. Obvega vokalno in instrumentalno glasbo slovanskih narodov in bo tako manifestacija slovanstva tudi na umetniškem polju. Sokolski orkester bo zaigral Černovo »Srečna vas domača«, Vilharja »Seljanko« in koračnico Smetane »Kaj vesele bi ne peli«. Poleg Trboveljskega zvena bo sodeloval tudi oktet rudniških nameščencev. Navedeni sodelujoči so nam porok, da bo koncert na veliki umetniški višini. Posebnost tega večera bodo narodni plesi, tako razna kola in češka beseda, ki se bodo plesali poleg običajnih plesov.

Ta večer naj bi bil nekaka revija prelepih slovanskih narodnih noš, za kar posebno naprosamo naše dame, da preskrbe za čim večjo pestrost istih. Zunanjim udeležencem bo na razpolago posebna garderoba, kjer se bodo lahko preoblekli. Zveze z vlaki so na obe smeri zelo ugodne in se radi tega pričakuje iz sosednjih bližnjih krajev velik obisk. Prepričani smo, da bodo Trboveljčani znali upoštevati prizadevanje Sokola, velik pomen prireditve in s številnim obiskom manifestirali svoja čustva. — Sokol vabi vse in kičice: pridi 4. t. m. v vas na slovanski večer, da ga bratsko proslavimo in z njim slovansko otvorimo serijo jubilejnih prireditvev v počast tridesetletnici našega sokolskega društva! Draga sestra celjskega sokolskega okrožja, pridi ta večer v pestri narodni noši, dragi brat, stopi v kroju v naš dom! Pod okriljem velike sokolske ideje in slovanske ljubezni si bomo segli v roke in prebili ta večer v vselem razpoloženju! Vsa pripadnika nacio-

nalne misli je iskreno vabljen in dobrodošel. Ne pozabi priti v našo dolino, ki te radostno pričakuje! Prisrčno te bomo sprejeli. Privredite vse prijatelje in znance s seboj! Na svidenje drevi ob osmih!

Beležnica

KOLENAR

Danes: Sobota, 4. marca katoličani: Kazimir

Jutri: Nedelja, 5. marca katoličani: Evzebij.

DANASNJE PRIREDITVE

KINO MATICA: Kavčuk

KINO SLOGA: Potujoči narod, — ob 14.30

»Oj leti sivi Sokol«

KINO UNION: Slepjarjev roman

KINO MOSTE: Ignac in Rasputin

KINO SSKA: V vrtincu strasti

Zveza soferjev občni zbor ob 19.30 pri Levu.

Ljubljanski Sokol mladinska telovadna akademija ob 20. v Narodnem domu

Valčkov večer Sokola I. na Taboru ob 20.

Elitni medicinski ples ob 20 v Kazini

Upravni odbor Oficirskega doma družabni večer ob 20.30 v pritlični dvorani hotela Metropol

Podoficirska čitalnica planinskega bataljona družabni večer ob 20. v prostorih Sokolskega doma na Viču

Sentjakobsko gledališče ob 20.15 »Peča«

JUTRIŠNJE PRIREDITVE

Kinematografi isti spored.

Sokolski oder Vič ob 16. mladinska igra »Dve Maricki«

Gasilska župa Ljubljana-mesto občni zbor ob 9 v mestni posvetovalnici

Združenje krojačev, krojač in sorodnih obrtov občni zbor ob 8. v beli dvorani Uniona

Sentjakobsko gledališče »Pečelka« ob 16.

»Peča« ob 20.15.

DEŽURNE LEKARNE

Danes in jutri: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1, Bahovec, Kongresni trg 12, in Mr. Nada Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Mestno dežurno zdravniško službo bo opravljal od sobote ob 8 zvečer do ponedeljka ob 8. jutraj mestni zdravnik dr. Ivan Logar, Knezova ul. št. 34.

I. telefon št. 41-52.

PRAVILNIK ZA KVARTOPIRCE!

Predno začnete kvartati, vprašajte če je kdo Vaših partnerjev videl film slovitega Sacha Guitry-ja

SLEPARJEV ROMAN

Če je odgovor: DA,

prekinito igro!

Če je odgovor: NE

oglejte si film v KINU UNIONU, da boste na vsak način spoznali kvartopirske trike in na ta način nadvaldali svojega protivnika!

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Sobota, 4. marca: Prevara. Premiera. Premierski abonma

Nedelja, 5. marca: ob 15. uri: Upniki — na plan! Izven. Znižane cene. Ob 20. uri: Zene na Niskavouirju. Izven. Znižane cene

Ponedeljek, 6. marca: Potovanje v Benetke. Red B

Torek, 7. marca: zaprto

★

Drevi bo premiera izredno zanimive izvirne slovenske drame, ki jo je napisal mladi, mnogo obetajoči dramatik, član mariborskega gledališča Lojze Štandeker. »Prevara« je slika iz stajerskih gor, ter prikazuje ljubezenski motiv, katerega gibal je deloma tudi socialno gospodarski položaj glavne osebe kmeta Lemeza in njegovih družinskih razmer. Smiselna in učinkovita gradnja drame, lepi jezik in močno ter živo orisane osebe, se spajajo v lepo enoto, ki podaja s krepkimi potezami podano ljudsko dramo. Igrali bodo: Potokar, M. Boltarjeva, Presetnik, V. in P. Juvanova, Gabrijelčičeva, Sever, Rakarjeva, Gale, Vertin. Režiser: Kreft. Inscenator: ing. arch. Franz. Predstava drevi bo za premierski abonma.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Sobota, 4. marca: ob pol 20. uri: Lohengrin. Izven

Nedelja, 5. marca: ob 15. uri: Pod to goro zeleno. Globoko znižane cene od 24 din navzdol. Ob 20. uri: Jesenski manevri. Izven. Znižane cene

Ponedeljek, 6. marca: zaprto

Torek, 7. marca: zaprto. (Gostovanje v Celju: Trubadur)

Sreda, 8. marca: Madame Butterfly. Gostovanje Anite Mezetove. Izven

Volitve v Pokojniški zavod

Včeraj smo objavili službeni komunik, da je med glavnimi zainteresiranimi skupinami delodajalcev in delojemalcev prišlo do sporazuma za skupno listo delegatov v ta naš važni socialni zavarovalni zavod. Neki anonimni interesi sedaj razširjajo vesti, kakor da kompromis še ni dokončan. Uspelo jim je, da so vtihotapili tako vest tudi v večerajšnji »Slovenski narod«. Opozorjeni smo, da je kompromis končno sklenjen in da so na njega pristale delodajalske in nameščenske skupine, ki predstavljajo ogromno večino upravičenih volilcev v Pokojniški zavod.

Iz Radeč

— Pročunška seja. V ponedeljek bo pročunška seja tukajšnje mestne občine. Ostalo bo glede datujev vse pri starem, zato ne bo nobenih bistvenih sprememb. Pri proračunu bodo postavili postavko za gradnjo nove občinske hiše. Dosedanja, ki ima samo eno sobo, v kateri je nameščena občinska pisarna, nikakor ne odgovarja sodobnim zahtevam.

Sava ograža cesto med Mednom in Medvodami

V enem samem desetletju je voda odtrgala 50.000 do 100.000 m² rodovitne zemlje

Ljubljana, 4. marca
To opozorilo ni nikakor prezgodnje in ne pretirano. Pač pa se človek čudi, da ni so prej prodrl v javnost glasovi o ogromni škodi, ki jo dela Sava na desnem bregu vzdolž državne ceste med Mednom in Medvodami. Voda je v enem samem desetletju odtrgala 50.000 do 100 tisoč kv. metrov rodovitne zemlje, a svojega razdiralnega dela še ni končala. Struga se zdi nevarno blizu novi, tlakovani državni cesti. Kjer se je Sava zajela najbolj daleč na desnem bregu, je od struge le še okrog 35 metrov daleč. To pomeni, da bo voda, ko bo zopet narasla, čez potokel ter bo del časa vodo odtrgala tudi od 10 do 20 m brega, kar se lahko zgodi že letos, nakar bo začela izpodjedati same temelje nove ceste.

Nova cesta leži med Mednom in Medvodami mnogo bliže Savi, ker so odpravili zloglasni klanc pri Mednom. Od navedenega križa rekonstruirana cesta je lezljiva drža cesta proti Medvodam v prejšnji črti. Teren v tistem odseku je mehak, jato so poravnali izredno mnogo nasipa, sivega prod, ter so tudi cestnice tlakovali z granitnimi kockami. Če bi ga betonirali bi betonski tlak razpokal, ker se nasip seseda počasi. Cestni tlak je tam torej začasen. Ko bo nasip povsem uležen, bo treba tlak popraviti in morda cestu tu in tam še nekoliko nasipati. Ko so tam trasirali cesto, jim najbrž ni prišlo niti na misel, da bi Sava kdaj lahko ogražala cestni nasip. Vendar dela Sava hude preglavice že dobro desetletje. O tem so informirane tudi oblasti.

Ne smemo trditi da se na pristojnih mestih niso zanimali za razdiralno delo vode. Ni pač moglo ostati neopaženo, kako je Sava leto za letom trgala lepe kose rodovitne zemlje v dolžini nad kilometer ter da se je struga pomikala čedalje bolj od starega levega brega na desno. Domačini, tudi mladiši se dobro pomnijo, da je bila struga pred desetimi leti okrog 100 m bolj oddaljena od sedanjega desnega brega na kraju, kjer se zdaj najbolj nevarno približuje novi cesti. Računati je treba, da je Sava odtrgala v desetih letih v dolžini enega kilometra in širini 50 do 100 m rodovitne zemlje. Če pogledaš v katastrsko mapo, vidiš, da so v nji zarisane še mnoge parcele, ki jih zdaj sploh ni več; kjer so bile nekdanje, zdaj teče voda, ki se vedno čedalje bolj zajeda v zemljo. Ob levem bregu, ki je zelo visok, kjer voda ni mogla delati nikdar škode, odlaga prod in tako se še bolj usmerja na desno. Na kraju, kjer je voda odnesla največ zemlje in kjer je najbolj novi cestni, je struga široka že približno pol kilometra. V širini nekaj 100 m, kjer bi lahko usmerili vodo, je prod, nerodovita

zemlja, na drugi strani pa voda še uničuje rodovitno zemljo. Ta škoda je pa nepopravljiva, kajti zemlje ni več mogoče nadomestiti brez velikih stroškov in uničevalno delo vode nas mora še tem bolj boleati, ko našemu kmetu tako primanjkuje zemlje, zlasti rodovitne.

L. 1935 so se sicer na pristojnih mestih zganili in tedaj sta bila zaračunana ob desnem bregu v strugi dva večja kamnita jezova, ki sta odbijala vodo proti levemu bregu. Zdelo se je, da so divji elementi ukrotili. Toda bodisi, da sta bila dva odbijala premalo ali da nista bila zgrajena na pravem kraju — to preustavimo strokovnjakom — voda se ni uspešno ustavila proti levemu bregu in je še dalje trgala kos za kosom Soteske, kompleksa zemljišč med potokom Maljšnico, državno cesto in Bergantovo tovarno. Zadnje čase se je začela zajedati v desni breg tudi na gornji strani jezov, tako da bo sčasoma pustila jezova kot otoka — v strugi. Kako naglo se širi struga na desno, vidimo na njeni ob Bergantovi tovarni, kjer je posestnik jeseni posejal žito, a mu je voda čez zimo odnesla cel ogon.

Mnogo bolj zanimivo je, da sta bili v Soteski dve veliki parceli škofjskega posestva, ki sta bili razdeljeni po agrarni reformi l. 1923 na več manjših parcel za številne agrarne interese. Podelitev je bila potrjena šele lani, a tedaj so ugotovili, da je treba 27 »srečnih« posestnikov črtati, ker jim je voda odnesla zemljo, še preden so jo dobili. Nekateri se še šaljijo, češ bog je dal, bog je vzel. Vzel je pa v resnici precej, skoraj 41.000 kv. metrov zelo dobre zemlje. Nekemu posestniku (Ivanu Keršnarju) ob bivšem škofjskem zemljišču je pa voda odnesla še pol drug oral zemlje. Zdalj so v soteski še zelo majhni koščki zemljišč in na enem izmed njih je neki optimist, tik ob vodi, nasadil drevesa.

Bliža se deževna pomlad in obeta se še mnogo večja škoda z uslednimi posledicami. Potreben bi bil vsaj komisijski ogled. Trdno pričakujemo, da bi gospodje ne mogli ostati ravnodušni, če bi si ogledali uničevalno delo vode ter se prepričali, da vodna dela pred leti niso mogla zavreti uničevanja rodovitne zemlje.

Danes ob 20. uri in v nedeljo ob 14.30, 17.30 in 20.30 uri

„RASPUTIN“ (DEMON RUSLJE)
HARRY BAUR
„IGNAC“ (FERNANDEL)
Predigra TARANTELA. — Foxov tednik!
KINO MOSTE

Zorku Prelovcu v spomin

Ljubljana, 4. marca
Poljana toži, polje plaka,
al' tebe več nazaj ne bo...

Dragi nam Zorko! Spomin na to tvoje prelopo pesem me je spomnil tudi na rojstvo tvoje večno lepe »Oj Doberdob, slovenskih fantov grob«. Bilo je v januarju 1918, ko smo se zbrali brata Janez in Jože ter Vili, ki se je slučajno mudil kot dragonec na dopustu z Bertinom in Ljubom v Zazlankovi kavarni. K naši družbi je prisel tudi prijatelj Drago. Tudi on je bil na oddihu z velike Kalvarije-Doberdoba. Zapel nam je ob spremljevanju svoje izvršne kitare sam »Oj Doberdob, slovenskih

S kolikim navdušenjem smo sledili nje-mu, ki je žrtvoval za slovensko pesem ves svoj prosti čas. Ustanovili smo nov kvartet in tudi tega je prevzel na svoje breme. S koliko vnamo in veseljem smo se te oklenili nepozabni naš Zorko, si videl sam, ko si z veseljem in pravično kritiko izpopolnjeval naše znanje.

Nepozaben mi ostane spomin, ko se je vrnil iz ruskega ujetništva tudi že pokojni Emil Adamič. »Ljubljanski Zvon« mu je priredil v Narodnem domu pozdravni večer, za katerega si pripravil prav ti vse potrebno, da smo dragega Emila čim dostojneje in čim bolj prijateljsko pozdravili na domačih tleh. Pripravil si mu v pozdrav krasen koncert, obenem si pa prvič predstavil na odru naš mladi kvartet, pri katerem je sodeloval tudi sedanji operni pevec in režiser g. Drago Zupan. Krstili smo tvoj novo kompozicijo »Kam škrlanček moj hiti preko pisanih dobrov«. Nič manj kakor petkrat smo jo na željo vseh morali ponoviti. Koliko se še danes poleg »Doberdoba«, »Jaz bi rad rudečih rož« in drugih tvojih krasnih pesmi poje, ve povedati vsak pevec zase, ker to, kar si ustvaril ti, je zdaj last vseh ljubiteljev pesmi, doma in še izven naših meja po daljnem svetu. Pele se bodo in prepeval jih bo še dolgo vrsto let narod, ki ljubi pesem in ubrano petje.

Dragi Zorko, zdaj si odšel v veliko pevsko dvorano, kjer so te pričakovali tvoji zvesti pevci Lado, Ludvik, Jože, Rudi, Bine, tvoj Emil in še mnogo drugih tvojih prijateljev. Pripravljaj jih boš na veliki pevski dan, katerega se bomo udeležili tudi mi, ki še čakamo, da pridemo za teboj. Z bogom dragi nam Zorko, bodi ti lahka zemlja in na svidenje. — Janez

Uredite razmere na trgu

Stožice, 4. marca
Gospodinjje se pritožujejo čez mestne uslužbenke na vsem trgu, zlasti pa tam, kjer se prodaja perutnine. Že več mesecev opazujemo, da perutninski trg vedno bolj hira. Razen tržnih dni ne dabiš perutnine, drugače kakor od nekaterih branjcev, ki jo prodajajo kakor jim pač kaže. Mestne gospodinjje se po pravici pritožujejo. Zeleno dni se vleče to, da ne sme prodajati na trgu nobena ženska brez obrtnega dovoljenja. Tisti, ki imajo mestno obrt, je 16 in samo te lahko prodajajo perutnino vsak dan. Če pride na trg prodajatelj kmetica od zunaj, jo mestne našeno, kaj nam hodiš v zelje. Zagroze ji s tržnim organom in navadno jo hitro preženo.

S trga pregnane kmetice si pomagajo na ta način, da ponujajo perutnino po hišah. Ljubljanske gospodinjje se dobro spominjajo kako je bil založen trg pred leti. Tem manj morejo razumeti sedanji položaj na perutninskem trgu. Perutnine je povsod dovolj, samo na trg jo kmetice ne morejo prinesiti. Da pomeni to za kmetice hud udarec, leži to na dani. Vzemimo doljenjsko kmetico, ki prinese ob tržnem dnevu na trg kure in jajca pa jih ne proda in mora z njimi domov. Ostala bi lahko v Ljubljani tudi čez noč in naslednjega dne bi zopet prinesla kure in jajca na trg, da bi jih prodala. Toda to ni dovoljeno in zato mora odnesti vse skupaj domov ali pa prodati po smešno nizki ceni branjcem.

Našim prijateljem v bližini Ljubljane

»Slovenski Narod« se vedno bolj širi tudi med podeželskim ljudstvom. Naš list ni priljubljen samo v meščanskih hišah, čitajo ga radi tudi mali obrtniki in kmetovalci. V okolici Ljubljane bi se marsikdo rad naročil na »Slovenski Narod«, če bi ga dobil še isti dan ko izide, kakor ga dobivajo naročniki po večjih krajih in mestih ob železnici. Da ustrežemo tudi tem našim prijateljem, smo organizirali za kraje Tomačevo, Šmartno ob Savi, Sneberje in Sv. Jakob ob Savi dostavo »Slov. Naroda« na dom. Prebivalci teh krajev bodo lahko dobivali »Slovenski Narod« dostavljen na dom že popoldne kmalu po izidu.

Prebivalce Tomačevega, Šmartna ob Savi, Sneberja in Sv. Jakoba ob Savi opozarjamo na to ugodnost in jih prosimo, naj se naroče na »Slovenski Narod«. Naš list se je vedno zavzemal za koristi našega malega človeka in na tej poti bo ostal tudi v bodoče. Stopite tudi vi v krog naših naročnikov!

Pri teh razmerah na živilskem trgu so prizadete gospodinjje, pa tudi kmetje in drugi prodajalci, ki nimajo mestnega obrtnega dovoljenja. Tako so kmetice ob tisti bori zaslužek, ki bi ga sicer lahko imele, doma imajo pa kopico lačnih raztrganih otrok. Noben prodajalec ne dela škode mestu, nasprotno prinaša mu korist, saj plačuje vse pristojbine v redu. Čim več bo prodajalcev, tem več dohodkov bo imela mestna blagajna in tem cenejše bodo gospodinjje kupovali živila. Gospodinjje, prodajalci brez mestnega obrtnega dovoljenja in kmetje prosijo merodajne gospode, da se razmere na živilskem trgu čim prej uredijo, tako da ne bodo trpeli škode prav tisti, ki so najbolj potrebni vsaj skromnega zasluga.

Prodajalcev, tem več dohodkov bo imela mestna blagajna in tem cenejše bodo gospodinjje kupovali živila. Gospodinjje, prodajalci brez mestnega obrtnega dovoljenja in kmetje prosijo merodajne gospode, da se razmere na živilskem trgu čim prej uredijo, tako da ne bodo trpeli škode prav tisti, ki so najbolj potrebni vsaj skromnega zasluga.

Ob 80 letnici našega selfmademana Tovarnar Josip Vidmar bo praznoval jutri lep življenjski jubilej

Ljubljana, 4. marca
Casopisje posveča tako pogosto članke jubilarom, da je človek celo nekoliko v zadregi, ko hoče v takšnem članku povedati nekaj več iz živih potreb, ker se boji, da bi čitatelji gledali na vse zgolj kakor na vijudnostne fraze. Ob tej priliki bi se radi spomnili moža, kakršni so v naši polpretekli dobi pomenili s svojo delavnostjo, naravno narodno zavednostjo in odločnostjo — vsaj toliko, kakor inteligenca v prvih vrstah narodnostnih bojev; možje, ki so izšli iz našega zdravega ljudstva in ki so se s svojimi sposobnostmi ter lastnimi silami uveljavili med nemškimi in nemškutarskim meščanstvom ter postali hrbenca slovenskega meščanstva. Takšnih mož ne živi več mnogo med nami, in doba, ko so bili še aktivni, je že dovolj odmaknjena da bi jih morala sedanjost ceniti mnogo bolj ter jim biti pravičnejša.

Slavljenčeva slika iz mlajših let

Eden takšnih mož, primer pravega slovenskega selfmademana, bo obhajal jutri 80letnico svojega življenja; Josip Vidmar je dočkal lep življenjski jubilej telesno čil in vedrega, bistriga duha, ki mu je bil v življenju najboljše orožje, da je zmagoval v hudem življenjskem boju.

Rodbina Vidmarjev izhaja iz Dola pri Ljubljani, a naš jubilar, ki se je sicer tudi rodil v Dolu, je Ljubljancem pristnega kova, saj se je oče preselil v Ljubljano, ko je bil Jože šele pol leta star. Jožetov oče Miha Vidmar je bil mizar, a imel je tudi manjše posestvo v Dolu. Uspehi njegovega brata Jožeta, ki je bil trgovec z žitom, in moko, so tudi njegova izpodbuda, da se je oprijel trgovanja s pridelitli. Prodajal je posestvo in ves denar vložil v trgovino. Toda časi niso bili ugodni za razvoj trgovine in sicer podjeten Miha je moral opustiti trgovanje. Precej obubošan se je začel pečati s prodajo starin, a lotil se je tudi zopet mizarstva. Nesreča je pa še naprej zasedovala družino. Oče je zbolel za kolero in umrl l. 1866 šele 49 let star. Zapustil je šest otrok in njihovi materi vse skrb da jim pripravi pot v življenje.

Jože je nastopil službo kot vajenec pri dežnikarju Bartlu na Starem trgu. Tam se je tudi izučil. Tedaj so bili v Ljubljani z Bartlom vred trije dežnikarji. Ko se je Jože izučil, je odšel za nekaj časa iz Ljubljane da spozna, kako delajo drugje. Bil je v Mariboru in Gradcu, a kmalu se je vrnil v Ljubljano in nastopil službo kot pomočnik pri Mikuzu, kjer je delal nad 5 let. Pripoveduje da so delali od 6. zjutraj do trde noči, do 8.

Toda Jože se je že osamosvojil, ko je zapustil službo pri Mikuzu. Bartl, ki je bil že star, mu je prepustil obrat. Z izredno podjetnostjo in delavnostjo se je mladi mojster lotil obrti. Kmalu se je oženil in žena Jospina mu je tudi marljivo pomagala pri delu. Delala sta, včasih noč in dan in zamudila nista skoraj nobenega sejma. Prodajala sta dežnike skoraj po vsej Sloveniji. Izredna marljivost in podjetnost sta kmalu rodili lepe sadove; podjetje je odprlo kmalu še eno trgovino v Prešernovi ulici (kjer je bil pozneje in-seratni oddelek »Jutra«, končno pa še v hiši Pred škofijo št. 19). Tako je ustanovil Josip Vidmar eno najuglednejših slovenskih podjetij v Ljubljani povsem iz svojih sil.

Pravimo slovensko podjetje. Tedaj so imele vse trgovine na Starem trgu nemške napise — razen Vidmarjeve. To je v tistih časih, pred letom 1908, pomenilo zelo mnogo. Vidmar je ustanovil svoje podjetje l. 1892.

Vendar bi si ne ustvarili prave slike o Vidmarju, če bi ne vedeli, da je bil silno vnet za petje ter da ga ljubezen do lepe slovenske pesmi ni zapustila niti zdaj v svoji delovni sobi, v lepi vili na Večni poti št. 9, kjer ima tudi celo zbirko mizarjskega orodja, ki se ga marljivo poslužuje v razvedrilo in še vedno iz živiga veselja do dela — ima harmonijo; ne le v okras sobe, temveč še vedno nanj igra. Ljubezen do glasbe se je v njem vzbudila že v očetovi hiši. Oče je znal še marsikaj drugega in ni bil le dober mizar. Izdelal je prave orgle, ki so jih imeli doma ter vneto igrali nanje. Jože je bil kot mlad podjetnik obrtnik poln prekipeljavosti življenjskih sil tud. človek z notranjimi potrebami. Ljubezen do pesmi in narodna zvestost sta ga podžigali tud k društvenemu delovanju. Bil je soustanovitelj šišenske citalnice, a v njenem pevskem zboru je bil tudi eden prvih pevcev. Ljubljancem, ki so hodili pet v šiško, pa tudi niso hoteli zaostajati za šiškarji, zato so kmalu ustanovili »Slavca«. Tudi med ustanovitelji tega pevskega društva je bil Vidmar in nekaj časa je društvo celo predsedoval. Sodeloval je tudi v pevskem zboru ljubljanske citalnice. Deloviti v tistih časih v slovenskih društvih je pa bilo v resnici pozrtivovalno in pogumno dejanje.

Ze tedaj so se šentjakobčani pritoževali, da so zapostavljeni. Tožili so, da bodo izgubili vse urade, ko se je preselila sodnija, in da so njihovi interesi premalo zastopani v občinskem svetu. Vidmar pripoveduje, kako se je čutil, ko je zvedel, da so ga šentjakobčani dolocili za svojega zastopnika. Bil je trikrat izvoljen ter je bil občinski svetnik 7 let. Preden je minila funkcjska doba po tretji izvolitvi, je bil občinski svet razpuščen. Vidmar si je pridobil velik ugled med slovenskimi gospodarskimi krogi. Obrtnike je zastopal v njihovi zbornici. Deloval je 15 let v upravnem odboru Mestne hranilnice ljubljanske in med vojno sta upravljala s Kolmanom ta zavod nekaj časa sama. Pozabiti tudi ne smemo, da je bil Vidmar eden izmed tistih, ki mu je Kranjska hranilnica po demonstracijah l. 1908 odpovedala kredit in ko je med prvimi začel razmišljati o ustanovitvi Kreditnega društva MHL.

Vidmarjevo življenje je prebogato, da bi mogli dovolj izprno opisati široko področje njegove izredne delavnosti. Naj omenimo v označitev njegove narodne zavednosti le še, da je bil mlad večkrat razmišljaj, »kako bi bilo lepo, ko bi imeli svojo državo, ko bi bilo vse slovensko, kakor je pripovedoval Dejal je da je bil ob preuritu najresnejši, ko so se začele urediti njegove sanje. To je povedal tako lepo, preprosto brez fraz, da sem se začel sam pri sebi smravati vseh tistih publie, ki jih tako radi trosijo nekateri barantaki z nacionalizmom.

K lepemu življenjskemu jubileju bodo očetu čestitali sinovi in hčere, ki uživajo v naši javnosti velik ugled. Sin Milan je univerzitetni profesor Stane je industrijec, naslednik očetovega podjetja, Josip je dramaturg, Ciril knjigotrpec, Metoda ima baletno šolo, ga. Mila je poročena s profesorjem Favalet, Ivana je pa poročena Skrbinska Favalet.

Iz Celja

— Vprašanje novega župana v Celju je povzročalo, kakor poročala celjska »Nova Doba«, vladajočim v Celju mnogo težav. Po odstopu g. Mihečiča bi bilo najnaravnejše, da bi zavzel njegovo mesto dose-danj njegov namestnik g. veletrgovec Stermečki, ki pa imenovanje odklanja. Kot najresnejši kandidat za župana Celja je prihajal v poštev trgovec g. Fazarinc, ki je pa meso tudi odklonil, kakor je to storil tudi mestni stavbenik g. Konrad Golgranc iz Gaberja, ki so ga mnogi kot domačina najbolj želeli. Tako gre zdaj za odločitev med tajnikom Ljudske posojilnice g. Prelogom in g. dr. Voršičem, ki uživata oba nedeljene simpatije v svojih vrstah. Kaže pa in po mestu gre glas, da je oseba g. Preloga v zadnjem času naletela nepričakovano na pomisleke, ki so baje tudi v zvezi z onim znamenitim ustanovnim zborom Celjskega kulturnega društva. Tako je sedaj edini v poštev prihajajoči županski kandidat g. dr. Voršič, ki nam bo torej v Celju županoval, ker je tudi na novo izvoljeni predsednik Celjskega kulturnega društva g. ravatelj Mohorjeve tiskarne imenovanje za župana odklonil zaradi preobilice de'a, ki ga čaka v Celjskem kulturnem društvu.

— Ljubljanska opera bo gostovala v tork 7. t. m. v Celju in uprizorila ob 19.30

v celjskem gledališču Verdijevo opero Trubadur pod vodstvom dirigenta g. dr. svare in režiserja g. ravnatelja Poliča. Glavne partije bodo peli g. L. Karena in d. Kogejeva ter g. J. Franc in V. Janko. Predstava je za abonma Nesbonenti do- jijo vstopnice v predprodaji v knjigarni Slovske tiskovne zadruge.

— Sokoli bodo igrali Sokolsko društvo Celje-matica bo uprizorilo v soboto 11. t. m. ob 20. v celjskem gledališču učinkovito Streicherjevo komedijo »Zadrega nad za- lrege« v režiji br. Stanka Perca Sodelo- vali bodo s. S. čeva, Rajhova, Batistutova, Stojanova in Danica Grudnova ter br. Zemljic, Tomazič, Stanko Perca, Stokelj in Koneja. Vstopnice so v predprodaji v knjigarni K. Gorčarja v Celju. Za pred- stavo vlada živahno zanimanje.

— Pevski zbor Gla bene Matice v Ljub- lani bo priredil v ponedeljek 13. t. m. ob 20.15 koncert v veliki dvorani Celjskega doma. Na sporedu so dela skladateljev Adamiča, Forsterja, K. porca, Lajovica, Mirca Sandrove, Schwaba, Tomca, Mo- kranjca in Slavenskega. Dirigent je g. K. Sodeloval bosta sopranistka gde. Ljudmila Poljanarjeva in pianistka ga. Mirca Sandrova. Vstopnice so v predprodaji v knjigarni K. Gorčarja v Celju. Se torej obeta prvorazreden slasben doseg.

— Nedeljski koncert V nedeljo 5. t. m. ob 14.30 se bo pričela na Olinpovem igrališču v Gaberju poljska prevestvena te- ma med SK Amaterjem iz Trbovelj in SK Olinpomi. Srečanje bo sorovno zelo ži- vahn in zanimivo. Sedil bo g. Vebra. Ob 19.30 dopoldne se bo pričela na igrališču pri- sledni klubski priateljski tekme med SK Rapidom iz Maribora in Atletiki, ob 9. pa predi kima kombinirani ekipi SK Stor in Atletiki.

— Umrl je v četrtek 3. v starosti 89-let sodni uradnik g. Ivan Sakalec. Pokojnik je bil zanačen in odlično nacionalen mož ter korekten ter uspešni uradnik. Med prebivalstvom je bil splošno priljubljen. Bodi mu ohranjen blag spomin, svetojmo naše iskreno sožalje.

— Celjsko pevsko društvo se bo korpo- rativno udeležilo velikega pevskega zletja JPS, ki bo o binkošti v Bagradu. Nastopi- lo bo na koncertu in bo ob tej priliki pohitelo tudi na Olenec.

— V rudniku Hudi jami se je ponestre- čil v sredo 44-letni rudar Rudolf Veber iz Strme pri Laškem. Ko je izsipel gramoz, se je prevrnil nanj janski vozilec ter ga hudo poškodoval po obrazu in levi roki. Vebra so oddali v celjsko bolnico.

— Nočno lekar ško službo ima od so- bote 4. t. m. do vstetega petka 10. t. m. lekarna »Pri križu« na Kralja Petra cesti.

K jubileju SK Ljubljane

Ljubljana, 4. marca
Smučarski klub Ljubljana je za svojo 10letnico izdal tiskano brošuro, ki je zbu- dila v naših smučarskih krogih veliko po- zornost. V nji je naznanjeno toliko pomeb- nega gradiva, ki znatno presega ožji klub ski okvir, da ima tudi velik pomen za splo- šnost.

Uvodne besede je napisal klubov pred- sednik Ante Gnidovec. Iz njih posnemamo tri stavke, ki se nam zde najpomemb- nejše: »Najboljši in najvernejši prijate- lj kluba je oni, ki dela za splošnost, za povzdigo celotnega našega smučarstva... Prostovoljno smo prevzeli nase delo, za- to se od nas zahteva tudi večja disciplina in nesebičnost... Uspeh je samo tam, kjer se vsak posameznik podredi skupnim ciljem in doprinese da te cilje tudi žrtvuje.

V teh treh stavkih je prav za prav za- paden smisel in namen sportnega udeje- stvovanja in je obenem zlati nauk za vsa, kogar, ki noče postati pravi sportnik. V teh besedah je tudi povedano, da delo za sport ne prinaša vedno slave, temveč da je večinoma tiho, skoraj potdano in za splošnost neopazljivo. V odboru sede- tisti tihi delavci, ki niso v poročilih o tek- mah nikdar omenjeni, čeprav je vse tisto, kar se pokaže na tekmi, v resnici le plod njihovega dela. Deset let življenja kluba, kakršnega je naš ljubitelj, je trnjeva pot od skromnega začetka ustvarjanja in hotenja preko mnogih ovir do višine, ki jo Sm. K. Ljubljana danes zavzema v jugosloven- skem smučarskem sportu. In koliko velja ta klub, priča najbolj dolga vrsta odlič- nih njegovih tekmovalcev, ki jim je leto za letom JZSS poveril zastopstvo naših državnih barv. Menca ni kluba v Jugos- laviji, čigar člani bi tolikokrat nosili državni dres, kakor Sm. K. Ljubljana.

Knjižica, ki jo je klub izdal ob svojem jubileju, je veren izraz klubovega delova- nja. V posameznih člankih so zajeti vsi važnejši in pomembnejši dogodki klubo- vega življenja. V knjigi najdemo prispevek skoraj vseh naših najodličnejših zims- kesportnih delavcev na upravnem, tehnič- nem in zdravstvenem področju. Izredno zanimiv, zlasti za tekmovalce, je zadnji del knjige, kjer so naznanjeni strokovni pri- spevki. V članku našega popularnega Fr. Smoleja, nekronanega »kralja srednjeev- ropških smučarjev«, se nam razgrajajo vse težave in brskosti trdega treninga in železne volje, ki pa so pogoj za uspe- he, kakršne je dosegel naš Jeseničan. »Te je moja spoved, sodniki ste lahko sami, je napisal Smolej na koncu članka. In naša sodbja? Kdor pozna Franca, more izreči samo eno: vzor sportnika, tovariša in človeka v vsakem pogledu. Morda ima le eno napako: njegova skromnost je brez- mejna. Velik vzgojni pomen ima tudi šramlov prispevek o skokih, skakalnicah in načnu treninga. Stari rutiner in več- kratni državni prvak in reprezentant je podrobno obdelal vse faze skoka in bo zaradi tega ta članek mnogim voditeljem tečajev in klubskim funkcionarjem lahko služil kot priročnik pri vzgoji naraščajo. Isto velja o članku državnega reprezen- tanta Huberta Heima, ki se podrobno pe- ča s smukom in slalomom.

Jubilejna brošura Sm. K. Ljubljane ob- sega 100 bogato ilustrirani strani in jo bo smučarska javnost prav gotovo z ve- sojem pozdravila. Cena knjižice je le 10 dinarjev in jo vsakomur toplo priporoča- mo. M. P.

Volitev papeža v filmu

Volitev naslednika Pija XI je bila ne- kaj posebnega že po tem, da je trajal kon- klave samo en dan, še bolj pa po tem, da so prvič v zgodovini filmali poudine važne faze volitve. Tako bomo lahko videli vo- litve papeža tudi na filmskem platnu. Iz- volitev je bila oznanjena svetu po radiu, na trgu pred Vatikanom zbranemu ljud- stvu pa po megalonu.

Z obravnave proti Ljudski posojilnici

Konfrontacija in povsem nasprotujoče si izpovedbe dveh prič v zadevi menic, ki igrajo v procesu zelo važno vlogo

Ljubljana, 4. marca
Kakor smo že poročali, toži stavniki Ivan Brčić Ljudsko posojilnico za odškodnino 1.000.000 din. Tolikšno vsoto je Ivan Brčić utrpel, kakor trdi v tožbi, ker Ljudska posojilnica ni držala svoje obljube. Trije člani Ljudske posojilnice so objavili Ivanu Brčiću in Francu Kregarju kot drugemu poslovođu (Ivan Brčić je bil prvi poslovođa) Ljubljanske gradbene družbe, da bo Ljudska posojilnica po zemljiškoknjižnem zavarovanju dala na razpolago denarna sredstva, da bo mogla LGD (Ljubljanska gradbena družba) vnovič pričeti z obratovanjem. Zato smo da bo Ljudska posojilnica pomagala predvsem Ivanu Brčiću, ki je takrat prevzel od LGD nekatera neizvršena dela. Najmanj, kar bo Ljudska posojilnica nudila LGD ali Brčiću, bo nov kredit v višini onih zneskov, ki se bodo plačali pri Ljudski posojilnici od dolžnikov LGD, zlasti od tistih Proizvajalcih sečnega a. d., ki je bila tedaj v konkuri.

Tožena stranka pa svoje obveznosti, ki jo je prevzela, po treh letih načelstva ni nikdar izpolnila, pravi tožitelj. Nasprotno je kmalu potem odredila LGD in Brčiću sleherni pomoč v obliki kakršnegakoli kredita.

O okolnostih v zvezi z obljubami, ki jih je dala Ljudska posojilnica Ivanu Brčiću, so bili zaslusani tudi stolni kanonik dr. A. Z. univerzitetni profesor dr. J. T. in ravnatelj LP dr. Fran Kržan. Po končanem zaslišanju dr. Kržana je bila razprava, kakor smo že poročali, preložena na 6. april ob pol 9. uri, soba št. 124.

Stolni kanonik dr. A. Z. izpoveduje

Iz razgovora s tožnikom in profesorjem dr. T. mi je znano to, da je bila LGD poslovnoma popolnoma odvisna od tožene posojilnice. Tožnik mi je že veliko prej, preden je to sporeči toženi stranki, pravil o dveh pokvarjenih menicah, ki jih je menda ravnatelj dr. Kržan napačno dal izpolniti, tako, da se po srbskem zakonu niso mogle vnovičiti in je tozadevno postopanje povzročilo tako veliko škodo, da bi se moralo stroške. Takoj sem tožniku rekel, zakaj ni tega takoj sporeči toženi posojilnici. On je na to izjavil, da tega ni storil iz oziroma od ravnatelja dr. Kržana, s katerim sta bila prijatelja.

Ko je pozneje nastopila za LGD velika kriza zaradi konkurza tovarne sladkorja v Starem Svcu in nujnost, da se v dosegu kakih plačilnih sredstev poravnava, oziroma od svojih terjatev popusti, tedaj šele je tožnik povedal, da je v zadevi menic pisal Ljudski posojilnici in mi dopis menda dal na vpogled. Na to pismo je tožnik dobil obvestilo o popustu 500.000 din, vendar iz izrecnim pristavkom, da se ta popust ni izvršil zaradi pokvarjenih menic. Tudi od dr. Kržana je dobil tožnik nekako pismo, ki sem ga dobil na vpogled in se spominjam, da se je tika menic, češ, da menice niso bile od njega pokvarjene. Tedaj sem nasvetoval tožniku, naj izpove z odprtim pismom dr. Kržana in ga tako prišli, da bo tožil ter da pred sodiščem dokaže resnico. Govorila sva, da bo težko doseči objavo pri časopisih v Ljubljani, na kar je tožnik omenil, da so tudi beograjski časopisi tu.

V tem času je tožena posojilnica odredila vsak kredit LGD in je celo zahtevala plačilo dolga, kar je seveda popolnoma onemogočilo delovanje družbe, tudi konkurz družbe in uničenje premoženja družnikov, če bi se terjatve tožene stranke takoj izterjale. Tožnik je bil tedaj v obupnem položaju s svojo rodbino, tako da sva se s profesorjem dr. T. že bala za njegovo življenje in sva oba iskala sredstva, da bi mu pomagala. Vendar pa sovražnost tožene stranke nisva mogla dognati. Šele od svojega svaka Vreva, ki je tudi za tožnika posredoval, sem ob priliki nekega razgovora zvedel tole:

Svak Vrevo je posredoval pri neki osebi ter je od te osebe izvedel, da je tožnik imel pri toženi posojilnici popolno zaupanje. Potem pa, ko je prišel z zadevo menic, pa je to zaupanje izgubil ter da je tožena posojilnica že hotela zahtevati plačilo svoje terjatve v 14 dneh, kar je pa neka oseba preprečila in dosegla vsaj podaljšanje plačilnega roka.

Nato sem še sam po ravnatelju Osani Josipu hotel doseči, da bi se zadeva zmožno uredila in sem tudi od njega pozneje izvedel, da je pri Ljudski posojilnici interveniral in izvedel, da velja tožnik tam za zelo nepriljubljeno osebo. Dozdeva se mi, da je Osana rabil izraz »barabas«, ker da je izrazil čaš, ko je ležal dr. Kržan smrtno nevarno bolan za to, da ga je obdolžil zaradi onih pokvarjenih menic. Ravnatelj Osani sem takoj pojasnil, da je koincidenca onega tožnikovega poročila in dr. Kržanove boleznii samo slučajna, da je bil tožnik prisiljen zadevo onih menic baš v tistem času pojasniti. Ravnatelj Osani mi je nato tudi omenil, da so člani nadzorstva tožene posojilnice, oziroma gospodje zelo zamerili zaradi konca nekega tožnikovega pisma, v katerem jim je dajal moralni pouk. Tudi na to sem Osani omenil, da tožnik onega pouka ni napisal sam od sebe, ampak ga je samo podpisal. Na vprašanje, kak je sestavljal koncept za oni moralni pouk izjavljam, da je bil to neki duhovnik in slutim, da sva bila pri tem navzoča s profesorjem dr. T.

Po vsem tem sem jaz dobil torej vtis, da se je kredit LGD odtegnil zaradi menic, ki sem jih omenil, in mi je znano, kakor sem že povedal, da je to na tožnika in njegovo rodbino vplivalo porazno. Kolikor sem jaz poznal razmere, bi LGD mogla nadalje poslovati in dolg pri toženi posojilnici z zaslužkom odplačevati, kar bi bilo v korist tako posojilnici kakor tudi Ljubljanski gradbeni družbi.

Univ. prof. dr. J. T. izpoveduje:

V začetku l. 1935 mi je tožnik omenil, da je tožena posojilnica zahtevala zabeležbo svoje terjatve na vseh zemljiškoknjižnih Ljubljanske gradbene družbe in njenih družabnikov. Ker tedaj ni bilo kredita, kolikor bi ga potreboval, mi je tožil tudi, da mu je onemogočeno nadaljnje poslovanje. Kolikor mi je še v spominu, je tožnik izrazil slutnjo, da je odtegnitev kredita posledica tega, da je toženi posojilnici omenil pri njej samo pokvarjene menice in da je to povzročilo razburjenje.

Ko sem šlaš o prej omenjeni zabeležbi osiroma nameri, da se hoče izposlovati, sem

interveniral za tožnika pri dr. Levičniku, ki je bil tedaj podnačelnik tožene posojilnice in mi je on tedaj izjavil: »Šaj mi bomo šli še naprej na roko, saj mi ne moremo nič hudega«. Tudi iz ostalega pogovora sem dobil vtis, da sem za tožnika prav dobro opravil ter sem mu uspeh sporočil. Tožnik je bil vidno pomirjen ter je meni izjavil, da na to lahko pristane na zemljiško knjižnico zabeležbo, če bo tudi potem dobil kredite. Videti je bilo, da je prepričan, da bo te kredite tudi dobil. To je bilo nekako ob koncu februarja ali v začetku marca l. 1935.

Pozneje mi je tožnik pravil, da je vložil prošnje za kredit pri toženi posojilnici, pa ga ni dobil. Menda aprila l. 1936, ko so bila razpisana dela za univerzitetno knjižnico v Ljubljani, sem na željo tožnika še jaz priporočil njegovo prošnjo za kredit pri duhovnem svetniku dr. Levičniku in mi je on tedaj izjavil, da je za to. Kljub temu pa je bila prošnja odbita.

V onem času nekdo sem tudi za tožnika interveniral pri članu načelstva Leskovicu in od njega izvedel, da ni zanj, ker da je tožnik grdo naredil zaradi menic. V tej zadevi z Leskovicem nisem mogel več govoriti, pač pa sem ta razgovor sporočil tožniku.

Tudi v teku l. 1936 nekdo sva z dr. Opeko naprosila v interesu tožnika župnika Vovka v Trzinu, da naj posreduje pri dekanu škrcu v Kranju in izpusti več naklonjenosti za tožnika pri toženi posojilnici. Pozneje nekdo mi je župnik Vovk sporočil, da je od dekana škrcu izvedel, da tožniku pri Ljudski posojilnici niso naklonjeni. Izjavil je menda dobesedno: »Brčić bo šel, kar ni zdravega, naj pogine«.

Ravnatelj Ljudske posojilnice dr. Fr. Kržan izpoveduje:

Po pripovedovanju o začetkih poslovnih odnosov med Ljudsko posojilnico in Ivanom Brčićem, oziroma Ljubljanske gradbene družbe je priča glede menic, okoli katerih se suče zdaj obravnava, izjavil:

Menda se pred začetkom konkurza je prinesel, oziroma prošil tožnik za eskompt dveh menic po 300.000 din, ki jih je LGD prejela od tistih, ki so židali cukurno v Starem Svcu. Tožena posojilnica je ti dve menici eskomptirala, oziroma vzela v inkaso. To so bile bianco menice in je tožnik pred njih zapadlostjo prišel k meni in izrazil željo, da bi se tako izpolnile, da bi bile plačljive v Ljubljani. Na vprašanje, kako se je dogovoril, je povedal, da kak dogovor o tem plačilnem mestu ne obstoja, nark sem ga opozoril, da bi se v tožbi ugovarjala protidogovorna izpolnitev menic. Svetoval sem mu, naj se obrne na takega advokata in je menda on imenoval dr. Azmana, od katerega da je izvedel isto. Nekaj dni pozneje je prišel k meni uslužbenec LGD Albin Tomc z menicami ter se enkrat vprašal, kako naj se izpolnijo. Odvrnil sem mu, da sem to povedal že tožniku samemu ter da po mojem mnenju plačalni kraj Ljubljana ne odgovarja dogovoru. Nato pa je Tomc položil menice na pisalno mizo, oziroma na njen nastavek, tako da je tam kar stoji izpolnili menice in sem jaz stal poleg, ne da bi mu kaj rekel. Poudarjam, da je bilo treba izpolniti dan izstavljene, toda datuma nisem vedel, dan zapadlosti, tudi to mi je bilo neznano, plačilno me-

sto, glede katerega sem svoje mnenje že prej izrazil. Ko je Tomc to izpolnil, je odšel, ne vem pa, če jih je vzel seboj, mogoče da jih je tam pustil.

Pri konfrontaciji dr. Kržana in Albina Tomca ponovi Albin Tomc svojo izpoved in poudarja, da menic k predmetnemu poslovanju ni prinesel s seboj, ampak da so bile menice na mizi, h kateri mu je dr. Kržan vzel sesti ter da je menice izpolnil v cirilici samo po narekovanju dr. Kržana, ne pa samostojno. Jaz tedaj, je poudaril Albin Tomc, nisem vedel datuma izstavitve menic, tudi ne datuma zapadlosti in plačilnega mesta.

O tem mi tožnik ni prav nič govoril, pač pa sem vse to izpolnil po narekovanju dr. Kržana. Tudi pri odhodu sem menice pustil na mizi, kjer sem jih našel.

Priča dr. Kržan: To ni res. Jaz nisem vedel za dan izstavitve, ne za dan zapadlosti, vse to je izpolnil priča Tomc sam. Vztrajam pri tem, da je priča Tomc prinesel menice seboj, oziroma to popravilam in dopuščam možnost, da je tožnik te menice poprej, ko sva z njim govorila o plačilnem mestu, pustil pri meni. Vsekakor pa je tožena posojilnica prevzela te menice šele po izpolnitvi, ker so ji bile izročene samo v inkaso.

Na vprašanje izjavi še vsaka izmed zaslišanih prič, da vztraja pri svojih navedbah v toliko, v kolikor jih je navedel kot pozitivna dejstva. Zastopnik tožene stranke dr. Hacin predlaga nato odstop spisov državnemu tožniku, da se uvede kazensko postopanje in dožene, katere izmed prič je zavestno govorila neresnico. Sklepanje o predlogu za odstop spisov državnemu tožniku si je senat pridržal. Zastopnik tožene stranke predlaga zavrnitev tega predloga.

Priča dr. Kržan nadaljuje:

Ko menice zaradi napačne izpolnitve niso bile plačane, je tožena posojilnica LGD zopet obremenila za znesek teh menic, katerega ji je poprej že v dobro vplašala. LGD prav nič ni ugovarjala tej obremenitvi ter je obremenitev še pismeno potrdila.

Zadevo s temi menicami sem članom načelstva potem pojasnil in se videl, da so zaupanje do tožnika izgubili in se jim je njegovo postopanje zdelo pri najmanjšem čudno.

Priča dr. Kržan je povedal, kako je Ljudska posojilnica sklenila odpisati LGD vsoto 500.000 din, kako je zavarovala dovoljeni kredit na nepremičninah in je dobesedno končal s pričevanjem: Ko potem tožena posojilnica iz konkurza v Starem Svcu ni dobila plačila v obljubljeni višini 2 in pol milijona dinarjev, je smatrala, da tudi ni več vezana na poravnavo glede popusta 500.000 din in je to sporečila tožniku oziroma LGD. Nato pa je prejela od tožnikovega zastopnika dr. Hacin pismo od dne 1. maja 1936, katerega predlagam in v katerem so postavljene take trditve, da smo bili vsi »pafe«. Na ponovni dopis pa je Ljudska posojilnica vendar izvršila odpis 500.000 din s prvotnim terminom. Šele pismo z dne 1. maja 1936 je povzročilo, da je Ljudska posojilnica zahtevala, naj se terjatev po LGD plača v gotovini tekom pol leta. Ni res, da bi se govorilo o 14 dnevnem roku in tudi ni res, da bi se popustilo šele na posredovanje dr. Dolinarja, res pa je, da se je plačilni termin pol leta dovolil že brez kakega vpliva od zunaj.

Smučarske tekme sokolske župe Kranj Bile so v nedeljo v Kranjski gori - Udeležilo se jih je 249 tekmovalcev in tekmovalk

Jesenice, 3. marca
Sokolska župa Kranj je priredila v nedeljo smučarske tekme za naraščaj in deca, katerih se je udeležilo 249 tekmovalcev in tekmovalk. Največ tekmovalcev (lik) je postavilo Sokolsko društvo Bled in sicer 69. Slede Jesenice z 51, Kranjska gora 44, Koroška Bela-Javornik 37, Kranj 25 itd. Sokolsko društvo Dvojce-Mojstrana, ki ima močan smučarski odsek in zelo dobre smučarje, je postavilo samo 3 tekmovalce, Sokolsko društvo Bohinjska Bistrica pa je pri teh tekmah popolnoma odreklo.

Največ tekmovalcev (lik) so postavila društva Zgornjega župnega okrožja, kar je razumljivo, ker je za mladino iz spodnjega okrožja Kranjska gora vendarle predaleč.

Tekmo je vodil župni načelnik br. Vinko Beznik iz Kranja. Tehnično vodstvo je imel v rokah brat Siga Boris z Javornika, kateremu so krepko pomagali izkušeni sokolski delavci. Tekme, ki so glado potekle, so pokazale, da ima Sokol v vrstah odlične smučarje, ki bodo v nekaj letih zelo uspešno tekmovali tudi pri mednarodnih smučarskih tekmah.

Rezultati so naslednji:

Moški naraščaj: Patrolni tek v trojicah s streljanjem z zračno puško v balon. Nastopilo je 10 patrolj. I. patrolja: Rateš Planica 27.21, II. Radovljica 33.24, III. Jesenice 33.51, 4. Bled 5, Bled II 6. Kranj I. Moški naraščaj: smuški lik in smuk na 1000 m. Nastopilo je 43 tekmovalcev. I. Vister Marjan Jesenice 1.16, II. Kavčič Bojan Kranjska gora 1.21, III. Zven Franc Jesenice 1.22, 4. Aleš Alojz Blejska Dobrava 1.24, 5. Sušnik Vladimir Jesenice 1.24, 6. Butolin Evgen Jesenice 1.27, 7. Moški naraščaj: skoki: Nastopilo 30 tekmovalcev.

I. Bukovnik Leon Jesenice 22.2 točk, II. Gregori Leopold Kr. gora 21.4, III. Brun Albert Jesenice 21.15, 4. Rozman Janko Radovljica 20.24, 5. Hutter Jože Jesenice 20.21, 6. Lokota Franc Kr. gora 20.16.

Zenski naraščaj: Smuški lik in smuk na 1000 m. Nastopilo 15 tekmovalk. I. Kapus Ivanka Bled 1.27, II. Kokalj Majda Bled 1.39, III. Vidic Slava Kr. gora 1.44, 4. Pretnar Mara Jesenice 1.27, 5. Konč Zora Trzin 1.28, 6. Iskra Anica Javornik 2.24, 7.

Moški deca: Tek, smuk, lik na 1000 m. Nastopilo 22 tekmovalcev. I. Urh Mha Bled 1.13, II. Knific Drago Javornik 1.14, III. Vergelj Franc Jesenice 1.15.

Moška deca: tek, smuk, lik na 500 m. 66 tekmovalcev. A. Kapus Slavko Bled 1.01, II. Čop Janez Jesenice 1.02, III. Urban Konrad in Magnik Marjan Mojstrana 1.03. Ženska deca: Skupina a. I. Ambrožič

Slava Bled 2.14 II. Ravnik Maruška Bled 3.17, III. Savjovc Zdenka Kranj 6.50. Ženska deca: Skupina b. 14 tekmovalk, smuk na 500 m. I. Miculinič Beđa Bled 1.55, II. Hribar Milena Bled 2.17, III. Sever Pavla Bled 2.23.

Tekme so pokazale, da imajo najboljše tekmovalce sokolska društva Jesenice, Kr. gora in Bled.

Z lato mu je prebil glavo

Brzice, 3. marca
Nezvestnega in močno krvavečega so pripeljali v breziško bolnico 27. aprila ponoči pos. sira Kežmana Franceta iz Sel pri Brezicih. Nesrečen je žrtve masčevanja tovariša Alojza N. ki mu je z lato na glavi p. eoil p k sin o) ter zdrobil temenico in senčnico tako, da so se razbiti delci lobanjske kosti vdrl v glavo ter na enem mestu pretrgali tudi trdo možgansko opno. Ker je bila rana na glavi zelo težka, saj je dolga 15 cm in močno zevajoča, je dežurni zdravnik g. dr. Glušič izvršil težko operacijo, čim so poškodovanega Kežmana pripeljali v bolnico. Operacija je dobro izpadla in se bo'nik dobro počuti, vendar pa še ni izvev nevarnosti, kajti na manjši komplikacije, recimo vnetje možganske mrene, bi povzročile takojšnjo smrt ali pa stalno umobolnost.

Tragični dogodek se je odigral 27. febr. na okrog osmih zvečer v Mihalovcu pri Dobovi, kamor sta prišla v vas k tovarš. sem posestnik kava s'n va Kežman Franc in Selim Franc, doma v Slačah. Nekdanje sovražno ra položeno je n katerih mihalovskih fantov do čb radi pretepotov v preteklosti, se je navidezno odpravilo in fanti iz Sel sta se s tovarš iz Mihalovc prijazno razgovarjala na vasi. Ko sta se pa Kežman in Selim posovila od mihalovskih fantov, da bi odšla po opravkih na železniško postajo v Dobovo, sta se pa od skupine fantov ločila Alojz in Jože in skrivaj v razdalji 100 m trav. šedila Kežmanu in Selimu. M. d. potoma sta Alojz in Jože odtrdala od p. loda vsak po eno lato in tako oborožena dohitela na banovinski cesti, ki vodi iz Brezice proti Zagrebu. Kežmana in Selima. Radi starih grehov se je vnel med fanti prepri. Med tem je ba je potegnil Kežman iz žepa rož. hotel prekiniti prepri. To pa je Alojza in Jožeta tako ujezilo, da sta z latami planila vsak na svojo žrtve. Selim je udrihal Jože po hrbtu z lato, vendar pa se je napadencu posrečilo po par krepkih udarcih pobegniti, Alojz pa je med tem neusmiljeno pretepel Kežmana. Z enim samim silnim udarcem z lato mu je prekalil lobanjo v dolžini 15 cm in je iz zevajoče rane brizgnila kri.

Kežman se je takoj nato nezvesten zgrudil. Ker pa Alojz še ni bil zadostil svoji bojevitosti, ker mu je predčasno pobegnil Selim, se je lotil še nezvestnega Kežmana, ki ga je na tleh ležečega parkrat udaril s lato po levi nogi. Z zadostjenjem sta nato oba junaka zapustila žrtve in odšla v gostilno na »likof«. K sreči so kmalu prišli mimo ljudje, ki so nezvestnega Kežmana odnesli v bližnjo hišo Volovec Jožef, kjer so mu za silo sprali rano, jo obvezali in takoj odpeljali ranjenca v breziško bolnico.

Ob grobu vzornega Sokola Mira Veljaka Veličasten pogreb je pokazal, kako priljubljen je bil pokojni med prebivalstvom

Slovenj Gradec, 3. marca
V najlepši moški dobi, komaj 33 let star, nas je sredi svojega najplodnostnejšega dela zapustil naš dragi br. Miro Veljak. Temveč je bila njegova življenjska pot, vendar pa je do zadnjega ljuboval, dokler mu ni kruta smrt v največjem življenjskem poletu strla kri.

Ze v rani mladosti je moral okusiti grenak begunski kruh, ko je moral iz solčne Nabrežine z rodbino bežati v Maribor, kjer je uspešno končal učiteljske. Ze v Mariboru se je z največjim uspehom udeleževal v Sokolu, čim pa je prišel na svoje prvo službeno mesto v Slovenj Gradec, je postal duša vsega našega obmejnega sokolstva. Ne samo kot načelnik slovenjgradskega sokolskega društva, ampak predvsem kot načelnik Koroškega okrožja, si je pridobil neverjenih zaslug za naše obmejno sokolstvo. Iz Slovenjgradskega je br. Veljaka vodila pot na meštansko šolo v Slovensko Bistrico, od tu zopet za kratek čas nazaj na meštansko šolo v Slovenj Gradec in nato na mesto upravitelja šole v Vitanju. Toda že l. 1937 se je br. Veljak ponovno vrnil med svoje priljubljene obmejno sokolstvo in je nastopil službo v Dravogradu. Z vsem mladostnim poletom se je v Dravogradu ponovno lotil sokolskega dela in bil načelnik dravogradskega društva in načelnik Koroškega okrožja. Z velikim veseljem in marljivostjo je v tem svojstvu organiziral prvi župni smučarski zlet v Guštanju, ki je prav po njegovi zaslugi dosegel tako lep uspeh. Toda na belih poljanah je čakala nana bela žena, katere žrtve je postal po treh tednih.

Toda ne samo v sokolskih društvih, tudi v vseh drugih nacionalnih, kulturnih in gospodarskih organizacijah nismo pogrešali br. Veljaka. Saj je ustanovil in vodil v Dravogradu Salonski orkester, razen tega pa je bil tudi marljiv dopisnik našega lista.

Nj bila pomota. Včeraj so naši čitatelji mislili, da smo pomotoma objavili nadaljevanje romana »Pot čez mrčese«, objavljeno že v četrtak. To pa ni bila pomota. Iz tehničnih in drugih razlogov namreč mnogi naročniki v četrtak niso prejeli »Slovenskega Naroda« in zato smo morali nadaljevanje romana ponoviti.

Neprecenljive pa so zasluge br. Veljaka za našo severno mejo, kjer se je vedno in povsod izkazal kot odločen in neustrašen borec za naše narodne pravice. In v tej svoji nacionalni zavednosti in ljubezni do svobodne domovine je vzgajal našo obmejno mladino, da bo znala vedno in ob vsaki priliki braniti našo s tolikimi krvavimi žrtvami priborjeno narodno svobodo.

Ceravno je br. Veljak bil tako skromen in tih, vendar pa je vse naše obmejno prebivalstvo pravilno ocenilo vse njegovo veliko nacionalno delo, kar je pokazal njegov veličastni pogreb. Pred Sokolskim domom v Slovenj Gradcu, kjer je bil položen na mrtvaški oder, se je zbrala ogromna množica ljudstva. Dravogradski in slovenjgradski ljudsko-sokolski mladinci, rudarji iz Črne in Mežice, ogromno prebivalstva iz Mežice, Dravske in Mulsinske doline je bilo zbrano. Prav častno pa se bili za topani tudi Sokoli v koroških. Pred Sokolskim domom se je s klenimi besedami poslovil od dragega brata okrožni predsednik br. Ivan Rojnik, pevec Sokoli iz Dravograda pa so zapeli »Vigred se povrne«, nakar se je razvil veličasten žalni sprevod do pokopališča. Po pogrebni obredih ob odprtem grobu je spregovoril v imenu dravogradskega sokolskega društva br. statista dr. Joško Erat, v imenu učitelstva pa gg. Galloš in Kopač. Nobeno čto pa ni ostalo suho, ko se je od svojega dragega učitelja poslovila njegova učenca in mu vrgla svežega cvetja v grob, nakar je še slovenjgradsko pevsko društvo zapelo krasno žalostinko.

Rosnih oči in z nezrečeno tugo v srcu se je mladina in vse prebivalstvo težko poslovljalo od pranskega groba našega nemodestiljivega br. Miro. Naj Ti bo lahka naša obmejna zemljica, ki si jo tako goreče ljubil!

Radiprogram

Nedelja, 5. marca
8: Ruski sekstet. — 9: Napovedi, poročila. — 9.15: Pol ure veselja (plošče). — 9.45: Verski govor (g. dr. Roman Tominec). — 10: Preno cerkvene glasbe iz stolnice. Mitterer: Missa ss. Nominis Jesu. — 10.45: Boris Godunov: Zarota (odlomci iz op. plošče). — 11: Klavirski koncert: gđc. Silva Hrašovec. — 11.30: Radijski orkester. — 12: Klavirski koncert s spremljevanjem orkestra (gđc. Silva Hrašovec in Radijski orkester). Beethoven Koncert za klavir in orkester. Es-dur. — 12.30: Naše pesmi (plošče). — 13: Napovedi. — 13.20: Veseli godci. — 14: V sobodnem ritmu (plošče). — 17: Kmet. ura: Gospodarska navodila in tržna poročila. — 17.30: Po domače (plošče). — 18: Janko Moder: Domačija ljudska igra (člani rad. igr. družine). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Koncert pevskega zbora »Ljubljanski Zvon«. — 20.30: Vesel koncert Radijskega orkestra. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Vesele glasbene slike (plošče).

Ponedeljek, 6. marca
12: Operetni naprevi (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Opoldanski koncert Radijskega orkestra. — 14: Napovedi. — 18: Paberk iz vsakdanjega zdravstva: O teku (g. dr. Anton Breclj). — 18.20: Charpentier: Vtisi iz Italije, simf. pesnitev (plošče). — 18.40: Naprevi Paglovecve pesmarice iz l. 1733 (g. dr. Josip Cerin). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Zanimivosti. — 20: Plošče. — 20.30: Plesne pesmice (Drago Zagar in R. o.). — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Prenos iz restavracije »Emonas. Konec ob 23. uri.

Torek, 7. marca
11: Solska ura: Od Ljubljane do Varne, Potpisne slike iz osebnih doživljaj (gđc. K. Spurova). — 12: Zvezde in zvezdniki (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Salonski trio. — 14: Napovedi. — 18: Vsakemu nekaj, igra Radijski orkester. — 18.40: Spostovanje do Bitja (g. dr. Terseglav). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Deset minut zabave. — 20: Melody-jazz. — 20.30 — 21.30: Prenos iz Zagreba. Proslava 25letnice umetnostnega delovanja Kr. Baranovića. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Radio orkester. Konec ob 23. uri.

Sreda, 8. marca
12: Drobiz za drobiz (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Godbe na pihala (plošče). — 14: Napovedi. — 18: Mladinska ura: Glasbena zgodovina (g. dr. A. Dolinar). — 18.40: Angleško sokolstvo (g. dr. Vinko Brumen). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Uvod v prenos. — 20: Prenos iz ljubljanske opere. Konec ob 23. uri.

Četrtek, 9. marca
12: Daljni kraji v glasbenih slikah (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Bežigrski pevski zbor. — 14: Napovedi. — 18: Domač koncert Radijskega orkestra. — 18.40: Slovenščina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolaric). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Deset minut zabave. — 20: Pihlov šramel-kvartet in Radijski orkester. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Citraški trio »Vesnar. Konec ob 23. uri.

Petek, 10. marca
11: Solska ura: Obisk v tovarni gumastih izdelkov »Semperite. — Dialog v obliki reportaže (vodi g. Miro Demšar). — 12: Iz naše narodne zakladnice (plošče). — 12.45: Poročila. 13: Napovedi. — 13.20: Opoldanski koncert Radijskega orkestra. — 14: Napovedi. — 18: Zenska ura: Otroška igra in igrača (ga. Ivanka Velikonja). — 18.20: Igračka (plošče). — 18.40: Francosčina (g. dr. Stanko Leben). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura.

19.50: O naših izseljencih (g. Jože Premrov). — 20: Koncert Radijskega orkestra. — 21.15: Pesmi skladatelja Srečka Koporca, poje gđc. Vida Rudolfova, pri klavirju gđc. Herta Seifert. — 22: Napovedi, poročila. — 22.30: Angleške plošče. Konec ob 23. uri.

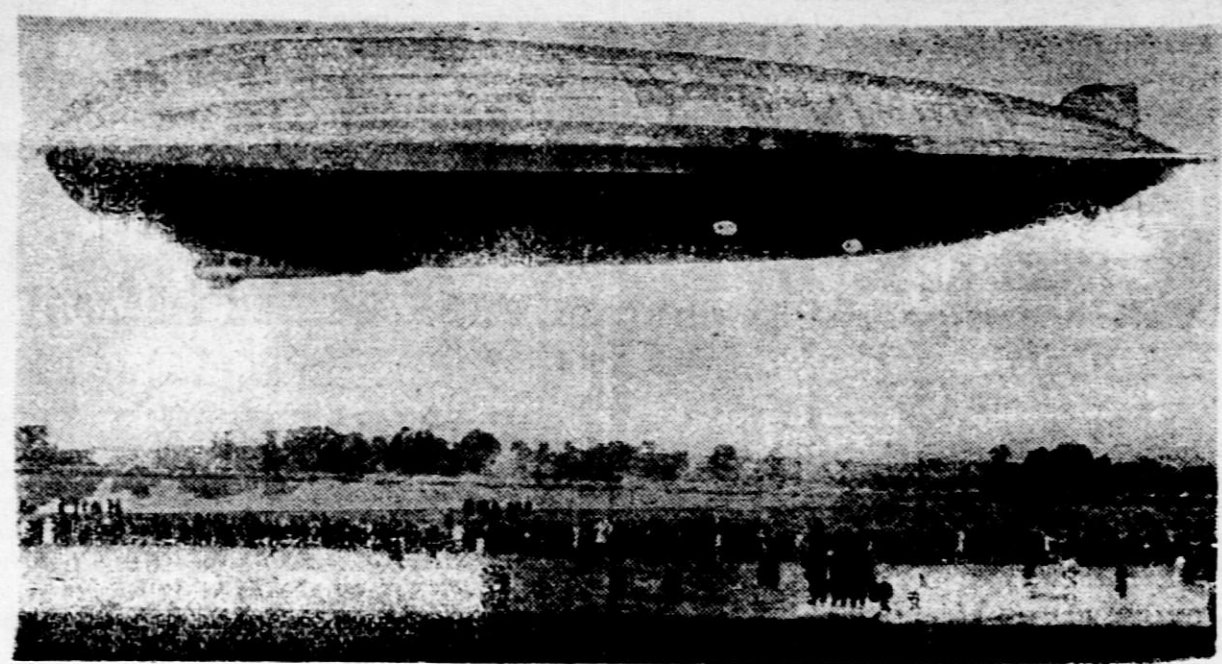
Sobota, 11. marca
12: Plošče izbrane so v venček nabrane, da vsakemu svoje zvočnik zapoje. — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Radijski šramel. — 14: Napovedi. — 17: Otroška ura. — 17.50: Pregled sporeda. — 18: Za delopust, igra Radijski orkester. — 18.40: Presoja kandidatov za službe (g. dr. Vlado Schmidt). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Beseda k prazniku (g. F. S. Finžgar). — 20: O zunanji politiki (g. dr. Alojzij Kuhar). — 20.30: Veseli zivalski krog. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Za dober konec, igra Radijski orkester. Konec ob 23. uri.

Križanka

	1	2	3	4	5	6	
7		8					9
10	11		12				13
14		15				16	
17							
18						19	
20			21		22		23
		24				25	

S sintetičnim helijem polnjeni zrakoplovi

Ker Amerika Nemčiji noče več prodajati naravnega helija, sami ga pa nimajo, ga hočejo Nemci izdelovati umetno

pa mnenkrat ne bodo letali na preko-morskih progah, temveč na bližnji vzhod, dokler si ne pridobijo potrebnih praktičnih izkušenj. Dr. Eckner se namreč sam boji, da-li novi plin ne bo izgubljal svoje negotovosti v različnih atmosferskih prilikah ali v večjih višinah. V začetku bodo zrakoplovi prevažali samo pošto in blago, potnikov pa ne. Zgraditev treh novih zrakoplovov ne bo dala mnogo dela, kajti v obeh bazah imajo popolne strojne naprave in tudi mnogo deloma obdelanega materiala iz lesa izdelanih Zeppelinov.

Če bi se posvetili poskusi, bi bila največja želja Nemčije podaljšati zračne proge iz bližnjega na Daljni vzhod, potem pa do Torka. Tam bi ne šlo več toliko za tekmovalstvo z angleškimi, francoskimi in holandskimi zrakoplovi, letajočimi na teh progah, kakor za ustanovitev lastne nove trgovske zveze, ki bi Nemčiji olajšala izvoz. Določeno je že tovor za prvi promet prometnih Zeppelinov. To bodo medicinski in optični izdelki.

Dr. Eckner

nih virov helija in ga mora kupovati od Združenih držav, se je vedno raje odločala za 30krat cenejši vodik. Po velikih katastrofah z vodikom polnjenih zrakoplovov so mednarodni letalski predpisi odločili, da v bodoče zrakoplovi, polnjeni z lahko gorljivim vodikom ne bodo več dovoljeni za potniški promet na mednarodnih progah. Do leta 1936 je kupovala Nemčija v Ameriki helij, pod pogojem, da ga bo uporabljala samo za trgovski promet. V izpremenjenem svetovnem položaju pa je Amerika odklonila Nemčiji prodajo helija in tudi osebno posredovanje slavnega konstruktorja Zeppelina dr. Ecknerja pri prezidentu Rooseveltu ni nič pomagalo. Pred mesec je Nemčija zopet poslala v Ameriko balone, da bi jih napolnili s helijem, toda ameriška vlada jih je vrnila prazne. S tem so v Nemčiji deloma že računali in zato je vlada naročila najboljšim kemikom na polju plinov, naj poskušajo izdelati helij v Nemčiji ali pa najti zanj enakovredno nadomestilo.

Helij se da sicer pripraviti tudi v laboratoriju, toda stalen ni in se lahko izpremeni v vodik. Zato so nemški kemiki nadaljevali svoje poskuse, dokler se jim ni posrečilo najti zelo stanovitni plin, ki se njegova lahkost in negotovost približuje heliju. Bistvo plina in njegova izdelava sta seveda tajna. Po tem odkritju je letalsko ministrstvo sklenilo, da bodo letos zgrajeni trije novi zrakoplovi, ki

da po Londonu že razdeljujejo jeklene zaklone.

Presenečenje ministra in stanovalec obeh ulic je bilo delo železniškega uradnika na nakladalni postaji Maida Vale, čigar skladnice je bilo prenapolnjeno z jeklenimi ploščami iz tovarn. Uradnik je vzel kratkoma seznam prebivalcev okraja Islington, kakor je bil pripravljen za razdelitev zakonov in na lastno pest je dal zaklone odpeti tja. Potem je imel skladnice prazne, toda ljudje v obeh ulicah niso vedeli kaj početi z jeklenimi ploščami. Iz njih naj bi namreč sestavili hiše, ki je treba njih temelje zakopati v zemljo, približno po en meter globoko. Vsaka hišica v tem okraju ima vrtnice na ulico in na vrtniku naj bi stali zakloni. Težava je pa v tem, da so vrtniki deloma kriti s cementom. A cement je treba odstraniti preden se postavi jeklena hišica. Vsaka družina, ki njeni letni dohodki ne presegajo 250 funtov, dobi jekleni zaklon zastonj. Toda postavljanje zakonov na vrtnikih ne pomeni samo težkega dela, temveč navadno tudi žrtvovanje vrtnika. Zato prebivalci Islingtona niso nič kaj veseli, da so postali v Angliji prvi srečni lastniki jeklenih zakonov.

Zakonca žrtvi letalske nesreče

V Tibesti, najvišjem gorskem pasu v Sahari, sta našla južno od najvišje sahar-ske gore Emil Kussi tragično smrt francoskega barona Foucaucourt in njegova žena. Postala sta žrtvi letalske nesreče. Njuno letalo je treščilo na tla in zgorelo. Izpod sežganih ostankov letala so potegnili njuni trupli.

Baron Foucaucourt je bil generalni in-spektor financ. Kot strasten letalec je večkrat potoval s turističnim letalom angleške zračne družbe. Njegova žena je imela kot druga žena v Franciji višjo pilotsko diplomato. Razen letalstva je bila skrbna ljubiteljica zakonov Afrika. Nad njo sta večkrat skupaj letala. 11. febru-erja sta odletela iz Alžira. Hotela sta raz-iskati krajino okrog izvirov Nila. Kdaj in kako sta se ponesrečila, ni bilo točno ugotovljeno. Tibesti, v vzhodnem delu Sa-hare, je na najbolj pustih afriških krajih. Na ozemlju, velikem kakor skoraj pol Nemčije, živi samo okrog 30.000 ljudi.

Dve krepki moški desnici sta se stisnili.

Ariani Bancovi je bilo sedemnajst let, ko je prispela z materjo v majhno morsko letovišče naravnost iz dekliskega penzi-jonata. Imela je žareče dekliske oči in temne kodre, bila je dražestna, prožna in gibčna kakor mlad tigar.

Giuseppe se je seznanil z njo nekega jutra, ko se je počasi vračal skozi gozdčič s tenisa z raketom v roki. Stala je sama pod košato pinjo in ko je šel mimo nje, jo je pozdravil: Dober dan!

— Dober dan! mi je odzvala. — Ni-sem vam bila še predstavljena, gotovo pa veste, kdo sem — vsi mladeniči tu vedo, kdo sem.

— Gospodična Ariana... Zelo me vese-li...

— Gospod Giuseppe Mattoni. Upam, da ste že opazili, da sem prežala tu na vas. Da, seveda, pričakovala sem vas tu, ker moram govoriti z vami. Moja mama k sre-či spri. Svar je v tem, da me hoče mama za vsako ceno omožiti, mene pa možitev prav nič ne veseli.

— Ah!

— Ne, sploh ne, še na misel mi ne pri-de, da bi se omožila. Ljubim namreč svo-jo svobodo, nemoteno in po svoji volji ho-čem uživati svojo mladost...

Tuniški prestolo-naslednik umrl

V nedeljo je umrl v Tunisu prestolona-slednik Mahmud beg, bratranec vladajo-čega Ahmeda III. Novi prestolonaslednik je postal Tahar beg.

Tunis, ki so na njegovem ozemlju ne-davno treščili skupaj francoski in italijan-ski interesi, je na papirju samostojna dr-žava, ki ji vlada beg pod francoskim pro-tektoratom. Francozi imajo pravico vzdr-ževati v Tunisu posadko za obrambo de-žele, ki so se zavezali braniti jo in vodi-ti tuniško zunanjo politiko. Sedanjí beg

Francozi zgrade železnico preko Sahare

Dolga bo 2500 km — Gradili jo bodo šest let in stroški bodo znašali štiri milijarde frankov

Puščava Sahara, brez vode, brez življe-nja, razen nekaterih oaz, kjer prenaša ve-ter pesek zdaj sem tja, tvori barijero med francosko severno in tropično Afriko. Francoski strokovnjaki so skušali prema-gati to oviro. Z organiziranjem avtomo-bilskega in zračnega prometa, pa niso do-segli posebnih uspehov. Treba bi bilo zgra-diti tlakovane ceste, ki bi veljale toliko kakor gradnja železnice, toda avtomobilski promet bi bil še vedno zamuden in naporen kakor doslej. Po temeljitih proučevanju so se francoski inženirji odločili za gradnjo železnice čez Saharo, ki bo dolga približno 2.500 km.

Sahara ni nižina, pokrita s peskom. V nji je več pogorij, kjer so poedine gore vi-soke nad 2.400 m. Zato je trajalo prouče-vanje terena precej dolgo. Treba je bilo najti primerno traso, da bi ne bilo treba graditi predorov, mostov itd. Inženirjem se je posrečilo najti ugodno smer za žele-zniško progo, tako da bo potreben samo en most. Proga bo vodila z alžirskega juga, iz mesta Colomb Pechar Dogao v tropični Afriki, kjer se razdeli v dve progi, ena bo vodila proti Dakaru, druga pa do Čad-skega jezera. Da bi peščeni zameti ne ovirali prometa bodo tračnice položene nad zemljo, tako da bo lahko veter pesek zopet od-pihal.

Zaradi pomanjkanja vode bodo vozile lo-komotive na Dieslove motorje. Potniški vagoni se bodo ohlajali, da vročina, ki do-

Ahmed III., močnejši modrijan, kakor mu pravijo, je vnuč Mohameda es Sodoka, ki je sklenil 12. maja 1881 s Francozi pogodbo glede protektorata. Ahmed III. nima sina. Kot tretji sin ni bil izbran za vladarja. Z vsa vsemno se je posvetil knjigam do leta 1929, ko je po smrti svo-jih bratov zasedel prestol, star 67 let.

Njegov bratranec Mahmud beg je ži-vel daleč ločeno od sveta v palači Mar-sa, v krasnem iz belega marmorja zgra-jenem gradu begov v Tunisu. Odstopil mu ga je Ahmed, ko se je sam preselil v ve-liki grad Barde v afriški Versailles, sto-ječ blizu glavnega mesta.

šeze 60 stopinj ne bo tako neznosna. Vladi bodo imeli veliko nosnost kakor ameriške proge, najmanj po 3.000 ton. Da bi mogli z gradbenimi deli pričeti čimprej bodo upo-rabili kolonialno vojsko in tujsko legijo. Po točnih računih bodo znašali gradbeni stroški 4 milijarde frankov. Donosnost pro-ge je zagotovljena, kajti če bo prepeljanih po nji na leto samo 400.000 ton blaga, bodo v polni meri kriti obratni stroški in amori-tizacija kapitala.

Železnica preko Sahare bo za Francijo ogromnega pomena: samo v gospodars-ke, temveč še posebno v strateškem pogledu. Zato se francoski vojaški krogi zavzemajo za zgraditev te železnice, ki bo pospešila prevoz vojakov iz tropične Afri-ke, navezan doslej samo na pomorske zve-ze. Gospodarsko bodo povzdignjeni kraji skozi katere bo speljana železnica in pove-čala se bo kolonialna proizvodnja. Novi fran-coski program o razvoju kolonialne posesti je potisnil znova v ospredje nujnost zgra-ditve železnice preko Sahare. Delegacija kolonialnega odbora v francoskem parla-mentu je že posredovala pri ministru jav-nih del in pri ministru za kolonije, da se transsaharska železnica čimprej zgradi. De-legacija bo govorila o tem še z ministrskim predsednikom in finančnim ministrom. Pri-stojni ministri bodo njen predlog podprli. Vse kaže, da pride predlog v kratkem pred parlament. Železnico preko Sahare bodo gradili šest let.

Noben talent ne sme ostati skrit

To načelo velja zdaj v Nemčiji — Vsedržavna tekmo-vanja za izbiro najboljših

Poleg drugih novotarij prireajo v Nem-čiji tudi tekmovaljanja v obratih. Namen teh tekmovalj je pokazati boljše delo kakor ga morejo opraviti delovne moči drugih držav. Če je imela Nemčija prej svoj zlo-glasni »Drang nach Osten« ima zdaj »Drang nach allen Seiten der Welt« in si-cer na vseh poljih brez izjeme. Tudi to se seveda dela v Nemčiji dobro premišljeno in po načrtu. Smisel za temeljito reorganiza-cijo in proučitev vsakega načrta, kakor tudi vzorno izvedbo vseh akcij, omogoča lepe uspehe.

V Nemčiji so oni dan pričeli tekmovalje mladih in starejših delavcev v vseh stro-kah obrti. Najprej se je udeleževala tega tekmovalja tudi bivša Avstrija in sicer s svojimi vajenci, dočim se v Nemčiji ude-ležujejo tekmovalja tudi odrasli. Tekmova-nje se imenuje »Reichsbewerbswettkampf« in deli se na krajevno in državno tekmoval-nje. Najprej se ugotove zmagovalci v ob-čini, izmed katerih se določijo okrajni zma-govalci in izmed teh vsedržavni zmagoval-ci, ki bodo 1. maja gostje Adolfa Hitlerja v državni palači v Berlinu.

Misel teh tekmovalj je bila sprožena le-ta 1933 in nastala je iz potrebe. Prej je gospodarska kriza silila mladeniče takoj prijeti za delo kot pomožni delavci, kajti stariši, bratje in sestre so čakali na njihov zaslužek. Več let trajajočega učenja pri mojstrskih si večina mladeničev ni mogla dovoliti. To je bil vzrok, da je nastalo po-manjkanje kvalificiranih delavcev. Ta ne-dostatek skušajo zdaj na široko odpraviti. Državne tekme v obratih so nekakšna sa-moizbrana najsposobnejših. Obenem je pa to eno najboljših sredstev za mobilizacijo sa-moizbrazbe doraščajočih mladine. Vsako leto ugotove na tem tekmovalju okrog 100 zmagovalcev, ki zmorejno v svoji strodi mnogo več nego zahteva od njih vsakdanje življenje in ki naj bi torej prišli na vodilna mesta. Zmagovalci dobivajo tudi podpore, da lahko hitreje napredujejo. Skrajšajo jim učno dobo, omogočajo jim posejanje višjih sol, nameste jih v večjih podjetjih, kakor so ona, v katerih so popreje služili, dajojo jim št. pendije, na razpolago imajo strokov-ne knjige itd. Vse to pomaga mladini do hitrejšega napredka.

V Nemčiji velja zdaj načelo, da ne sme ostati neopažen noben talent. Če davno ne velja več prislovica o geniju, ki si sam uti-ra pot naprej. Med ljudstvom je mnogo na-darjenih, ki se jim mora vsaj enkrat v letu nuditi prilika, da pokažejo kaj znajo. Do-sedanja tekmovalja so pokazala, da 15%

okrajnih zmagovalcev ni moglo posečiati višjih sol, čeprav so imeli najboljša izpri-čevala. 33% okrajnih zmagovalcev je iz družin, ki imajo nad štiri otroke. Vsak drugi okrajni zmagovalec je delavec sin, vsak osmi pa sin pomožnega delavca. Vsi ti nadarjeni mladeniči so stali pred tekmo-vanjem kot nepriznani talenti ob strani in niso imeli možnosti pomagati si naprej. Zdaj so se jim vrata odprla in lahko se bodo povzpeli na vodilna mesta.

To, kar dela na polju izbire najboljših Nemčija, ne pomeni nobenega odkritja Amerike. Če davno delajo isto tudi v Rusiji, kjer ima tudi zadnji delavec in kmet mož-nost pokazati svoje sposobnosti in priti na vodilno mesto. Kakor skoraj vse druge novotarije tako so prevzeli Nemci tudi to od Rusov.

Luna namestu uličnih svetilk

V ameriški državi Massachusetts v me-stu Woburn so izvolili za župana zname-nitega moža. To je William Edward Kane. Njegove originalne ideje vzbujajo splošno občudovanje. Nedavno je kupil od nekega lastnika zverinjaka levo kletko, v katero je zapel nekega pijanca, potem je pa na-ročil naj kletko z njim vozijo po vseh uli-ah. Zdal je pa prišel še na drugo origi-nalno idejo. Po njegovem mnenju se po vsem Woburnu ponoči dobro vidi, če je luna polna ali če luna sploh jasno sij. Za-to je župan naročil, naj elektrarna v takih nočeh ugase po mestu luči.

Meščanom, ki so se proti temu pritožev-ali, je pojasnil, da mesto s tem mnogo prihrani. Ljudje se bodo že sprijaznili z mesečino. Kaj pa če se luna skrije za obla-ke? Tudi v takem primeru si je znal župan pomagati. Najel je dva človeka kot čuvarja lune. Eden straži do polnoč, drugi pa po polnoči. Čim se luna skrije za oblake mora telefonirati elektrarni, da prižge po mestu luči. Ko pa luna zopet prižge iz oblakov, elektrarna luči ugasi. Tako je Woburnu večkrat, kakor da se igrajo oči doma z električnim st. k. ali. Župan je pa pomenen na to, da mu mesto precej prihrani pri električni.

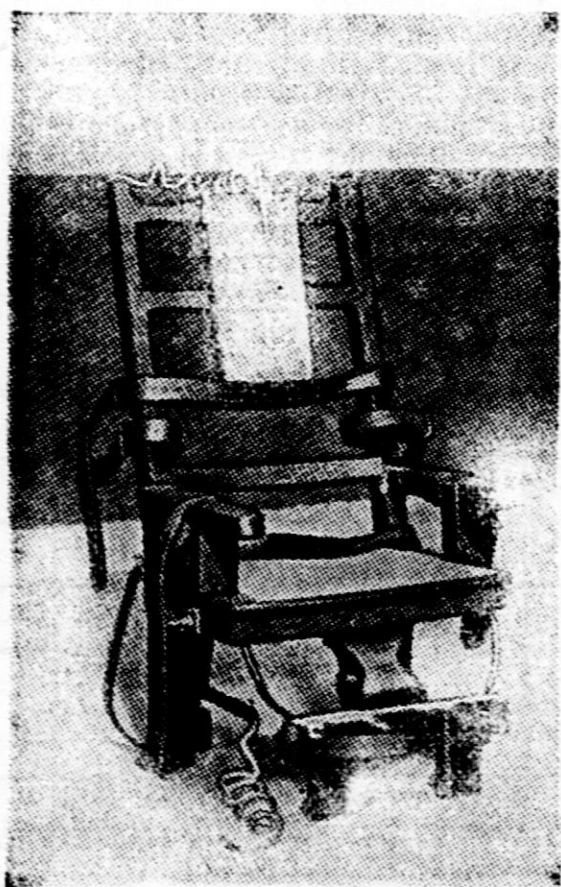
Severni sij na Angleškem

Kakor poroča agencija Reuter, so opazi-li v Angliji te dni nenavaden severni sij. Pojav je povzročil med prebivalstvom veli-ko pozornost.

Usmrčitev v Sing-Singu

Usmrčen je bil Franklin Mc Call zaradi ugrabitve in umora petletnega dečka

V Sing-Singu je bil usmrčen na električnem stolu Franklin Mc. Call, obsojen na smrt zaradi ugrabitve petletnega dečka. Lani 28. maja je izginil ponoči iz svoje spalnice v villi bankirja Casha v Miami na Floridi petletni bankirjev sinček Jim-my. Na blazinici so našli starši zjutraj listek, na katerem je bilo napisano, da jim bo sinček vrnjen proti odkupnini 10.000

Električni stol

dolarjev. Preden so se pa mogli pogajati z ugrabiteljem je našla policija 8. junija dečkovo trupelce kakih 5 km od Cashove vile. Trupelce je ležalo tam že več dni. Oblasti so domnevale, da je ugrabitelj ubil nesrečnega dečka takoj ponoči po ugrabitvi.

Zabel se je lov za ugrabiteljem, ki so se ga udeležili vsi policisti države Florida in

sosednih držav. Čez nekaj dni se je lov končal s presenetljivim uspehom. Kot ugrabitelj je bil zasačen prijatelj Cashove rodbine Franklin Mc. Call. Po kratkem obotavljanju je zločin priznal in obsojen je bil po tako zvanem Lindberghovem za-konu na smrt. Ta zakon je izšel po ugra-bitvi Lindberghovega sinčka. Pozneje je obsojenec izjavil, da so priznanje izsilili iz njega, toda svoje usode s tem ni mogel izpremeniti. Prošnja za pomilostitev je bila odklonjena.

Ko so prišli pazniki v njegovo celico, da bi ga odvedli v smrtno celico, je Call mislil, da je pomilosten in da ga hočejo odvesti pred sodnika, da mu sporoči veselo vest in ga izpusti. Pazniki so mu pa brž pojasnili, da je v zmoti. Tedaj se je obrnil Call na vse štiri strani na vso ame-riško javnost s ponovno izjavo, da je ne-dolžen. Potem je pa odšel v smrtno ce-lico dokaj trdnih korakov. Ko mu je ra-belj natikal na glavo črno usnjeno masko, ki zastre oči, da na električnem stolu se-deč obsojenec ne vidi zadnjih krvinkovih priprav, je jel prepevati 33. psalm (Ve-selite se pravičnik v Gospodu.) Pel je pa samo do drugega stiha, ker je krvnik te-daj opravil svoje delo.

Pomotoma razdeljeni jekleni zakloni

Stanovaleci ulice Tiber Street in Caris-bad Street v severnem londonskem okra-ju Islington so bili v soboto dopolne pre-senečeni, ko so se ustavili pred njihovimi hišicami veliki tovorni avtomobili in ko so jeli delavci razkladati jeklene plošče. Do-bila jih je vsaka rodbina in kmalu je bilo po vsem okraju znano, da so bili izmed milijonov mornih jeklenih zakonov, ki naj bi varovali prebivalstvo velikih angle-skih mest pred letalskimi bombami, prvi razdeljeni prav v njihovem okraju. Prebivalci so bili presenečeni, ker niso bi-li uradno obveščeni, kaj jim pripravljajo. Najbolj je bil pa presenečen minister An-derson, ko je čital v svojem večerniku.

to pot ne bo nič. Potreben mi je mir in zopet mir. Izvoli vzeti to na znanje.

Julius Montava je hitro spravil v žep bankovec, ki ga je bil njegov prijatelj nejevoljno vrget na mizo, potem je pa pri-pomnil:

— Tako! No, stari tovariš, stavim glavo, da boš med dopustom flirtal. To spada že k stvari, saj te vendar poznam.

— Nehaj no s tem čevkanjem. Pravim ti, da vse te tri tedne ne bom flirtal. Sploh se ne bom zmenil za ženske. Potreben mi je mir. Razumeeš? Zato tudi ne odpotujem v nobeno veliko morsko letovišče, kamor zahaja visoka gospoda...

— Toda, fant, malo flirta človeka ven-dar razvedri in osveži.

— Ne, dragi moj, mene vsaj ne. Hvala lepa za ta recept: Izprehodi ob luninem svitu, namestu zdravega nočnega miru in dolgega spanja, razburjanje namestu po-tička in oddiha... Ne, ne, prijatelj, to pot nočem o tem niti slišati...

— Jaz pa bi vendar rad s teboj stavil, Pepo.

— Ti? Mož s praznim žepom? Ne, dra-gec. Toda če se ne vrnem po treh tednih z neranjenim srcem v Rim, ti plačam pe-tsto lir. Tako trdno sem prepričan o tem. Velja?

— Velja!

Alessandro Marcello:

Ariana ve, kaj hoče

— Giuseppe, ne bodi zopern.

— Niti na misel mi ne pride, da bi ne-prestano s tvojimi rokami razmetaval de-nar, — ga je zavrnil Giuseppe hitro.

— Beži no, Pepo, pa me vendar ne boš pustil takole viseti nad prepadom, mene, svojega najboljšega prijatelja. Kaj pa po-meni tebi ta smešni znesek petsto lir?

— Ne, Julio. Dovolj je bilo že primerov, da sem ti pomagal iz stiske. Nočem več podpirati tvoje lahkomišelnosti, — je de-jal odločno. — Ker je pa jutri prvi dan mojega dopusta in da ti dokazem, kako dobrodušen tepec sem, ti posodim dvaj-set lir, toda niti beliča več. — In segel je po svojo denarnico.

Pepo... Pepino!... Ne bodi tako skop in priloži k temu 180 lir. Dvesto lir bi mi za silo tudi pomagalo iz zadrege. Znesek, ki ga hladnokrvno podvojiš, da ga zapra-viš en večer ob zvokih jazza za naklonje-nost ali celo samo za smešljaj lepe žen-ske — je dejal Julio in vleknil na vso moč dim iz svoje cigarete.

— Si Zmajalo se ti je, Julio. Ob zdravo pamet si. Naj bo, eva ti stotaka. Kar se pa tiče ostalega — z lepimi ženskami itd,

Minili so štirje dnevi, ne da bi se bilo kaj zgodilo. Le nekajkrat sta se srečala, toda vedno je bila navzoča njena mati. Samo njen lokavi, mladostni nasmeh, ki mu ga je skrivaj posvetila, ga je spomi-

Uspešno človekoljubno delo

pododbora RK v Ljubljani, ki je imel včeraj svoj 11. redni občni zbor

Ljubljana, 3. marca
Pododbor Rdečega križa v Ljubljani je včeraj na svojem 11. občnem zboru položil račune o napredku in uspehih v pretekli poslovni dobi. Predsednik g. dr. O. Fetič je pozdravil zastopnika divize sanitetnega polkovnika dr. Brusta, zastopnika banovinskega odbora RK ravnatelja Maksa Hočevarja in vse navzoče članke in članice.

Z obžalovanjem moramo ugotoviti, da v svojem govoru poudari predsednik, da je vojna še vedno sredstvo za reševanje sporov med narodi. Vsi narodi na svetu se mirno oborožujejo. V kako težkih in neiznesljivih stvareh živimo, je najbolje dokazala lani tragedija, ki jo je doživel českoslovaški narod. Kakor smo veseli, da je bil mir še ohranjen, vendar moramo globoko obžalovati, da je na oltarju žrtve za svetovni mir skoraj izkrcavala nam bratska država. Mednarodni razvoj pa kaže, da je svetovni mir še vedno resno ogrožen. Ne vemo ne ure ne dneva, gorje nam, če bi držal roke križem, še v večji meri se moramo posvetiti nalogam RK. Izobraziti moramo sanitetno osebje, poučiti ljudstvo, misliti na zaklonišča itd. Zanimati nas bomo mirovni nalog RK. Marsikatero solzo je RK oti svojim bednim sosesčanom v preteklem letu. Zimska akcija je odlično uspela. Hočemo biti člani armade človekoljubja, ki lajša gorje.

Zastopnik banovinskega odbora RK g. Maks Hočevar se je zahvalil pododboru za uspešno delovanje v preteklem letu, naka je predsednik izročil društveno odlikovanje 14 članom. Zlato kolajno sta dobili gospe Vera Adlešič in Marija Fetič, srebrne kolajne g. Manka Vodušek, Stanislava Vorina in g. Jože Žirovnik, zahvalnice pa Franc Jurca, Dolfo Kopecky, Ada Princič, Frante Goršnik, Mat. Baumgartner, Slavko Arnič, Danijela Kopecky, Janko Furman in Zofija Svete. Vsem je predsednik čestital ob odobravanju zborovalcev. Nato je predsednik izročil diplome še 39 članom in članicam, ki so z uspehom dovršili bolničarski tečaj.

Tajnik g. Ivan Malnarčič je poročal med drugim, da je odbor dosegel lepe uspehe pri nabiranju članov. Članstvo se je dvignilo za 425 števil članstva državnih namestencev se je dvignilo za 800. Vsega članstva ima društvo 3427, in sicer 1225 več kot 1. 1937. Prilastek znaša 64%.

Podpredsednica in načelnica prireditvene oddelke se poročala o prireditvah Rdečega križa, ki so vse lepo uspeli in dosegli svoj namen. Spominila se je marljive članice oddelka, ki je lani umrla, ge. Anči Kramerjeve. Njen spomin so zborovalci stoje počastili s klicem: Slava!

Za socialni odsek je poročal upravnik g. Jagodič Anton. Za zimske akcije je pododbor nabavil za siromašne 5 vagonov premoga, 1170 kg krušne moke, in precej obleke in perila. TPD je darovala pod-

odboru na pobudo gospe dr. Fetičeve 2 vagona premoga. Na kolodvoru je g. Ja. godič prevzel 70000 kg premoga in ga razdelil med najbolj siromašne prebivalce. Obdarovanih je bilo 595 družin s premogom, 117 družin z moko in 20 družin z blagom. Večino blaga je izprosil pri svojih znanih in prijateljih g. Olup. Vsem dobrotnikom in sodelavcem gre iskrena zahvala.

O delovanju samarijanskega odbora je poročal dr. Franta Mis. V odboru je delovalo 150 samarijank in samarijanov. Za nov bolničarski tečaj v septembru se je prijavilo 150 mladih ljudi, a sprejeti jih je bilo mogoče samo 50. Predavali so šef tečaja dr. Mis in zdravniki dr. Rus, dr. Ahčin in dr. Logar. Praktično se je tečaj nadaljeval v vojaški bolnici pod vodstvom sanitetnega kapetana dr. Kolarja, o bakteriologiji je predavala dr. Valentincič-Petrovičeva. Samarijanski odred je sodeloval pri 17 prireditvah, nudil je v 614 primerih prvo pomoč, 13 ponesrečencev in bolnikov je oddal v bolnico. Člani so nastopili vedno složno in disciplinirano ter postrtovno. Članica ga. Princičeva je naredila na kirurškem oddelku izpit za instrumentarko z odliko. Letos se je pričel poseben bolničarski tečaj za gasilce.

O delovanju podmladka RK je poročal g. Franc Starman. Število podmladkarjev je naraslo največjih jih je na srednjih šolah, in sicer 1896. Na mestanskih šolah jih je 1339, na 19 ljudskih šolah pa 1255. Delovalo je kar 13 šolskih kuhinj, na večini sol so delili učencem toplo hrano in mleko. Banovinska sekcija je poslala na letovanje v Bakar 30 učencev, med temi je bilo 18 Ljubljancev. Štiri tečaje za nego otrok je absolviralo 150 dijakinj. Tečaj je vodil dr. Dragaš. Odlično je uspela akademija podmladka RK. Izvedena je bila z uspehom obsežna akcija obdarovanja siromašnih otrok v narodno ogroženih krajih.

O stanju blaginje in o proračunu je poročal g. Rajko Mlečnik, za nadzorni odbor je g. Josip Mešek predlagal razrešnico s pohvalo. Vsa poročila so zborovalci z odobravanjem sprejeli.

Soglasno je bil na predlog g. Minke Krotčeve za predsednika novič izvoljen g. dr. Otton Fetič. Zborovalci so nato soglasno izvolili za podpredsednico go. Minke Krotčovo, v odbor so bili izvoljeni Adlešič Vera, dr. Aljevič Branko, Franja Baeber, Miroslav Gregorka, Maks Hočevar, Anton Jagodič, Franc Jurca, Roza Lampič, Meta Mackovšek, Ivan Malnarčič, dr. Franta Mis, Rajko Olup, Franc Pirc, Mara Pressel, Vladimir Senk, Valerijan Učak, Vorina Stanislava, Jože Žirovnik in Emilija Lukič, v nadzorni odbor pa Mirko Gruđen, Josip Mešek, Anton Verbič in Josip Wester. Dolocenih je bilo tudi 11 članov za delegacijo v banovinski skupščini.

Pred glavno skupščino sokolske župe Kranj župa šteje 33 edinic — Tehtne, iz srca napisane besede župnega starostar br. Jaka Špicarja

Kranj, 1. marca
V nedeljo se bodo zopet zbrali v Kranju predstavniki sokolske župe z delegati društev, da položijo sokolskemu delu na Gorenjskem nove temelje, pa da se pogovore o vsem, kar bi se moglo doprinesiti k nadaljnjemu razvoju sokolske misli na severozapadu Jugoslavije. Za župno skupščino, ki predstavlja za vseh 33 v župi veljanih edinic nedvomno tehtno razdobje, je izšel »Gorenjski Sokol« — župno glasilo — na 16 straneh kjer objavljajo posamezni župni funkcionarji svoja poročila, pa tudi pogoled, ki se čitajo prav s pridom. Da bi le ne bile zlate besede zaman!

Uvodoma čitamo povabilo na skupščino in pa upravo sokolske župe, nakar sledi nagovor župnega starostar br. Jaka Špicarja vsem bratom in sestram. Izvajanja brata starostar so še prav posebno tehtna. Vse od črke do črke, to vedo gorenjski Sokoli in Sokolice, prav dobro je napisano, iz srca in čiste sokolske duše, ki ji zdrži v pero predvsem ono, kjer je bolečina najbolj živa. Polno napetosti in nervoznega pričakovanja je gledalo lani vse gori na sever, k našim slovanskim bratom. Po veličastnem sokolskem zletu smo zapuščali zlato Prago v globoki veri v demokratizem in zvestobo zavezništva, verovali smo v pravico. Velikim dnem pa je sledila tragedija, kakršne svet še ni videl. Treba je bilo modernega časa in modernih ljudi, da se je moglo zgoditi to, kar se je zgodilo! Ker drugače nismo mogli, smo le v mislih sledili korakom krivice, toda naša vera v zmago slovanstva, v zmago sokolskih idealov je ostala. Naše bratske simpatije do trpe-

čega češkega naroda so se še poglobile in utrdele. Več ko kdajkoli imata trpeči brat in sestra toplega prostora v naših srcih. Župa bo imela v nedeljo svojo 26. skupščino in 29. delovno leto. Vse društvene in župne prireditve so bile posvečene 20 letnici naše mile Jugoslavije, predvsem pa veličastni župni zlet v Radovljici. Praga nas je utrdila. Danes je naš sokolski polet oskosen in neskaljen, oprt na lastno moč. Župna uprava je gojila tesne stike z družbi in četami. Lani je bil razvit društveni prapor v Gorjah, v Žirovnici je bil odprt Sokolski dom, v Ljubnem je bilo izročeno sokolsko letno telovadišče. Gorenja vas je razvila naraščajoči prapor. V župi so delovali izvršni odbor, prosvetni odbor, socialni odsek, odsek za SPP, zdravstveni in narodno obrambni odsek. Vloži zapisnik šteje natanko 999 števil. O vsem tem in še mnogem čitamo v poročilu tajnika br. Josipa Cvara. Načelniki poročilo smo čitali že v tretji številki GS, zato se omejuje br. Vinko Benžik le na podatke smučarskih tekem članstva, naraščaja in dece, 12. febr. v Kranjski gori.

POZNA JO
— Če bi ne vedel, kaj si želi moja žena za god.
— Vprašaj jo če ne veš.
— Ne, ne, toliko denarja bi ne mogel spraviti skupaj.

Čitajte »Slovenski Narod«!

njal na tisto jutranjo uro. Toda petega dne je dobil dr. Mattoni z jutranjo pošto pismo:

»Pričakujte me danes ob šestih zvečer pri morskem svetilniku. Vstopim v vaš čoln. Besnim! Mama mi ne da miru. Vsa sem iz sebe.

Stiskam vam roko

Ariana.

— Ali bi mi zaupali veslanje?

Giuseppe je prikalim in gledal sanjavo, s koliko močjo so njene močno zagorele, polne roke vladale veslom.

— Sva že tu, — je dejala Ariana in ustavila čoln pri otočku na širnem morju. Skočila sta na obalo in se povzpela po čerreh na hrib.

Tam sta ležala molče in slišala samo šumenje morja, ki je vedno močnejše udarjalo na njuna ušesa. Opazoval je to nežno bitje ob svoji strani, napol otroka, ki ga je tako čudno vabilo in mamilo, kakor še nobena ženska. Morje je bučalo vedno glasneje in butalo ob obali otoka. Slednji je Ariana prekinila dolgo molčanje, rekoč:

— Tako, zdaj imam končno mir.

— Kako... to mislite?

S svojo drobno ročico je pokazala na sinje valove.

— Mama je dejala včeraj: Če ostane mlado dekle eno noč izven doma, vse življenje ne najde moža. In to sem hotela doseči. Poglejte, — je nadaljevala, ne da

bi se zmenila za...
— kje se guga naša A...
— Odvezala sem ga — je nadaljevala Ariana, — obenem je pa nastala oseka. Zdal se ne moreva vrniti, čeprav bi hotel. In zmagoslavno je dvignila glavo.
— Saj se ne jezite name, kaj ne da ne? Vi vendar ne tvegate ničesar s tem, da morate danes tu prenočiti z menoj...
— Kdo ve? — se je zasmejal Giuseppe nežno in položil previdno roko na njen otroški hrbet, ki je lahno zardel, ko se ga je dotaknila njegova roka...

Ariana je pobegnila z dr. Mattonijem v Pariz. To je bila njena želja. In tam se je omožila z njim. To je bila pa njegova želja. In čudno, po poroki mu je povsem prepustila vodstvo, ubogala ga je in delala vse, kar je hotel.
Cez teden dni je dobil Julius Montavo na nerazumljiv način iz Pariza petsto lir po poštni nakaznici. Zelo se je čutil temu in iskal je pošiljateljovo ime.
Skoraj istočasno je dobila tudi gospa Banconova iz Pariza pismo.

... torej vidiš, ljuba mama, da so vaše metode zastarele. Me, mlada dekleta našega časa, vemo, kaj hočemo. Svojo srečo si moramo iztrgati, priboriti... Srečo... Mama, ali sploh more biti kdo na svetu tako srečen, kakor sem jaz?

Mamica Bančova se je zadovoljno nasmehnila in položila pismo predse na mizo.

249 tekmovalcev se je udeležilo tekmoval-

Prosvetni odbor je uvedel na novo tekmovalja v idejnih vprašanjih. 122 mladih Sokolicev in Sokolicev je pogumno in s prav razvessljivim znanjem odgovarjalo, kar vzbujalo upanje, da bo stopala mladina prepričana in s ponosom v sokolsko članstvo.

Iščimo jo v sebi, kar je malenkostno, sebično in zlobno pustimo ob strani, ne brigajmo se za minljive malenkosti dnevnih dogodkov. Delo na sokolski Petrovi petletki lepo napreduje. Dane obljube se izpolnjujejo po najboljših močeh. V okviru tega programa so bili uvedeni tečajji za orodne telovadce, vršili so se prednjaški tečajji, župno načel-

ništvo je izvedlo smučarske, kolesarske in strelske tekme, poglablja se državljanska in narodna vzgoja. Ustanovljena je bila Sokolska kreditna zadruga, društva so urejala dolgoročne na svojih domovih. Događeni in izpolnjeni so bili šest domov, dva se bosta gradila in je material že pripravljen, telovadišča sta dve novi, 4 so na novorezjena, za 5 telovadišč in 2 gorski okrevališča se zbirajo sredstva. Podanih je bilo za SPP 99 obljub, popolnoma je izpolnjenih 25, deloma 55, neizpolnjenih 19. Poročili župnega blaginjaka br. Lovra Korsiča in on o Sokolski kreditni zadrugi zaključuje serijo lepih člankov, ki bi jih moral čitati vsak Sokol.

Vaclav Talich in smejalet

Naši koncertni in operni publiki v premislek in uvaževanje

Ljubljana, 2. marca
Vaclava Talicha, bivšega našega opernega in koncertnega dirigenta, danes po Evropi slavnega voditelja češke filharmonije in ravnatelja opere Narodnega divadla v Pragi, pozna in ceni pač vsak kulturen Slovenec v Ljubljani in drugje.

Talich je velik umetnik, neizprosno strog predvsem do sebe, potem do članov orkestra, pa tudi do občinstva. Šale ne pozna, kadar stoji pred dirigentskim pultom, a zahteva, da tudi publika resno, mirno posluša, ki je dvignila svojo palico. Skratka, Talich zahteva, da občinstvo spoštuje njegovo in glasbenikov težko umetniško delo, se poglobi in uživa lepo.

Morda je še nekaj ljubljanskih ljubiteljev Talichovih koncertov z nekdanjo Slovensko filharmonijo. In morda se spominjajo incidenta v umionski koncertni dvorani. Bilo je na Novega leta zvečer 1. 1909. Dvorana je bila nabita. Vzpored je bil lahkotnejšega glasbenega značaja, vendar je obsegal le dragocene, vsekakor zanimive točke. Pa vse pripravljene z najvišjo resnobo in v čim popolnejši formi. Plehkosti in diletantskih reči Talich sploh ni dirigiral, temveč jih je prepustil namestniku.

Talich je bil pravkar začel Kovačovičovo fantazijo na »Prodanost nevesto«. Nenadno se je zdrnil, stresal glavo, se ozrl ježno po občinstvu, pa potrkal s palčko na pult. In — orkester je sredi takta utihnil. Talich je mirno obstal s povešenima rokama, a publika je onemela, saj je razumela. Nekdo se je bil smel, nekateri so šepetali, ko je Talich dirigiral! Tega pa Talich ni trpel in zato je vrehel. Šele ko je nastala popolna tišina je vnovič začel, karpak od kraja. Publika na si je zapomnila ta nauk in poslej vzdrževala popoln red, karčkaroli se je pojavil pred pultom Vaclav Talich.

To se je zgodilo 1. 1. 1909. Natančno

Zakaj naša BD ne podpira „sezonskih delavcev“

Ljubljana, 3. marca
Pred tedni smo opozorili na akcijo nezaposlenih stavbnih delavcev, ki so se obrnili na številne občine v naši banovini, naj bi se zavzele za nje na banovini, da bi prejeli vsaj skromne podpore, dokler ne dobe dela. Uredba o podpiranju nezaposlenih delavcev, da borze dela ne podpira sezonskih delavcev, ko ni za nje sezone in med sezonske delavce je uvrstila tudi stavbne delavce, prav tako kakor poljedelske. Stavbni delavci so začeli protestirati v raznih krajih države proti določbi uredbe, ki jim je jemala pravico do podpore za najpotrebnejše življenjske potrebe. Naši delavci niso dosegli nobenega uspeha in so živitarji in najhujši zimi brez podpore. Večina jih je še zdaj nezaposlenih in silno trško čakajo na začetek živahnije stavbene sezone. Pri tem je pa najbolj značilno, da zagrebska borza dela izplačuje nezaposlenim stavbnim delavcem podpore, čeprav uredba velja za vso državo.

»Zakaj »sezonski delavci« v Zagrebu prejema podpore, v Ljubljani pa ne? V Zagrebu so organizirani stavbni delavci sestavili vlogo in jo poslali upravnemu odboru Javne borze dela. V nji so dokazovali, da uredba uvršča po krivici stavbne delavce med izrazite sezonske delavce, saj dandanes stavbna dela trajajo vse leto, kar velja zlasti za velike stavbe, ki so s pomočjo modernih strojnih naprav kmalu pod streho in je potem delo omogočeno v pokriti stavbi ne glede na letni čas.

Konjiča vozila brez gospodarja

Krka, Dolenjskem, 1. marca
V našem koncu, kjer se redko zgodi kaj novega imamo precej smeha z nekim našim rojakom, ki se je s parom konj in vozom odpravil po opravkih. Pot ga je zanesla tudi do neke gostine v soseski. Sam se je precej časa zamudil tam med prijatelji, medtem pa je pozabil na svoja konjička, ki sta zaman čakala na gospodarja. Strigla sta z ušesi in pogledovala na vse strani, kdaj bo vendar prišel gospodar in se odpravil domov.

Naposled pa se je konjičema zdelo čakanje le preveč. Proti večeru, ko je zavil dolino prvi mrak, sta potegnili s praznim vozom dalje... Ničje ju ni ustavljalo, pot sta pa itak dobro poznala.

To je robatič gospodar, ko je prišel iz gostine, pred hišo pa ni bilo ne konj, ne voza. Najprej se je jezil na domače in svojo družino, češ da so ga hoteli spraviti v jezo in so mu konje in voz ukrili. Njegovi prijatelji pa so se seveda branili, da to ni res. Videč, da je vsako polzevanje zaman, je sklenil razočarani možak, obrniti se na orožnike. Stopil je na orožniško postajo v Stično ter prijavil tatvino konj in voza.

Res je odšla orožniška patrulja na poizvedovanje, pa se je kmalu pokazalo, da se je možak preuranil. Konjiča sta krenila kar sama po znani poti in sta se v drugem kraju ustavila pred gostino, kjer je gospodar večkrat popival.

Domači hlapec je menil: Konja in voz so že tukaj, ne bo dolgo, pa bo prišel tudi lastnik. Hlapec je namreč spoznal konja in voz, da sta last gospodarja s Krke.

Isti incident pod istim Talichom so imeli 21. t. m. v Pragi, torej skoraj natančno 30 let kasneje. Prške »Lidove Noviny« poročajo:

»V ponedeljek zvečer na večeru Debussyja se je v Stanovskem gledališču pripetila čudna zgodba. V. Talich je pravkar dirigiral Debussyjev Nocturno. Več poslušalcev pa je opazilo, da vse to nekako ni v redu, ker Talich se je neprestano oziral nekam na levo v stransko ložo. In nenadoma je potrkal in ustavil orkester tako, kakor se dela na skušnjah, kadar se vse ne sklada. Obrnil se je nekoliko in rekel glasno: »Tistemu gospodu tamle je nekaj smešno. A jaz sem tako koncentriran, da ne morem poslušati njegovega smeha.«

In nič več. Nežna muzikantska Talichova ušesa so slišala tisti smeh preje in močnejše kakor ušesa poslušalcev. In nato je Talich zaobrnil liste partiture, se vrnil z dveh tretjin prav k začetku skladbe, zopet potrkal in začel dirigirati iznova. Zdal je bilo tiho, da bi človek slišal bučico, če bi padla na tla. Ko pa je končal, je odšel Vaclav Talich to pot, ne da bi se zahvalil za aplavz.

Če bi bil tisti smejalet videl, kako je V. Talich polkžušal Debussyja, kako je sam sebe prignil prav do omaganosti zaradi utrujenosti po večurnem delu, kolikokrat je prešel svo skladbo noto za noto, kolikokrat je razpravljal o vsakem akordu, o barvi in sil tonov z vsemi člani orkestra, bi si ne mogli dovoliti take grobosti in tako raniti človeka, ki daje iz sebe več, nego si morejo poslušalci predstavljati. In tisti, za katerih ploskanje se to pot Talich ni prišel zahvaliti, so tudi razumeli: tisti nemumni smeh ga je bolel preveč... jda

Tako česki dnevniki.

Navajam ta dva skladna incidenta naši publik, koncertni in operni, na razmišljanje in uvaževanje... Fr. G.

Zagrebska borza dela je sklenila, da bo stavbnim delavcem izplačevala prav tako podpore kakor drugim »sezonskim« nezaposlenim delavcem. Na konferenci šefov borz dela iz vse države je prišlo do soglasja, da je treba čim prej izdelati pravilnik za izplačevanje podpor nezaposlenim stavbnim delavcem in tako je zagrebska BD dobila odobrenje za izplačevanje podpor (ki jih je izplačevala že pred konferenco na svojo odgovornost) stavbnim delavcem.

Zagrebska BD izplačuje podpore stavbnim delavcem, kakor da ni določila v uredbi o »sezonskih delavcih«. Naši nezaposleni stavbni delavci pa niso prejeli od borze dela v tej zimi niti dinarja podpore.

Ko so naši nezaposleni stavbni delavci zvedeli, da njihove nezaposlene tovariše v Zagrebu upoštevajo bolj, so se obrnili na ljubljansko BD, da bi zvedeli, zakaj ne velja za vse enako merilo. Po odgovoru uradnika sodijo, da bi tudi ljubljanska Borza dela imela denar za podpore nezaposlenim stavbnim delavcem, a da se dšepa na borzi niso mnogo ukvarjali z vprašanjem, ali naj nezaposlene stavbne delavce podpirajo ali ne.

Če bi se organizacije zavzele bolj odločno za podpiranje nezaposlenih »sezonskih delavcev«, pa bi dosegle enak uspeh kakor zagrebsko delavstvo. Zdal pa naj nezaposleni še počakajo do 15. marca, ko bo BD začela izplačevati podpore.

Iz Kranja

Premislul je g. Janko Bajt, hišni posestnik in trgovec v 73. letu starosti. Pokojnik se je vneto udeleževal pri gasilski četi in je bil zaradi svoje šegavosti splošno znan zlasti v mestu, pa tudi na deželi, kamor se je večkrat napotil po poslovni potrebi. K večnemu počitku so ga spremili prijatelji in znanci iz širne okolice. Naj v miru počiva!

Pri tehničnem oddelku sres. načelstva v Kranju se bo vršila 3. aprila licitacija za dobavo gramozja za del drž. ceste št. 2. Interesenti dobe vse potrebne informacije pri tehničnem oddelku sres. načel. v Kranju. Za dobavo gramozja za cesto št. 51. pa se bodo vršile licitacije 4. aprila na Jesenicah in dne 2 in 5. aprila v Trzinu.

Sadljarska in vrtnarska podružnica bo imela svoj redni občni zbor v nedeljo 5. marca ob 9. uri. Vsi natančnejši podatki so objavljeni na deski.

Naknadni in zadnji letni pregled motornih vozil bo za vse srez Kranj v soboto 11. t. m. od 8.30 do 12. ure v Kranju na Glavnem trgu pred mestno hišo. Ker je to v srezu zadnji pregled za leto 1938 se izjeme ne morejo upoštevati. Negredanim vozilom pa se bo zabranilo vsako prevažanje, odvzelo evidenčne tablice in prometne knjižice.

Sokolska župa Kranj bo imela jutri ob 11. v Narodnem domu v Kranju redno glavno skupščino. Dnevni red obsega nagovor starostarja, poročila, predloge o višini župnega prispevka in proračuna, župne prireditve, samostojne predloge, predlog o imenovanju članov nove župne uprave in slučajnosti.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Naše gospodarstvo v letu 1939

Ljubljana, 3. marca
Guverner Narodne banke je podal pravemu odboru poročilo o našem narodnem gospodarstvu lani. Poročilo je zdaj izšlo iskano in iz njega posnemamo naslednje podatke.

V našem narodnem gospodarstvu se lani niso pokazale bistvene spremembe v primeri z letom 1937, ko se je začela odčitovati konjunktura, v primeri z l. 1936 se pa kaže v splošnem izboljšanje. Razen zmanjšanja obsega naše zunanje trgovine (ani za 12,9%, ki ga je povzročila manjša gospodarska depresija na glavnih svetovnih tržiščih v drugi polovici lanskega leta, ter zmanjšanje tonaže v rečni plovi (21,5%) in pomorski (4,4%), je bilo narodno gospodarstvo v primeri s predlanskim aktivno. Predvsem je treba upoštevati porast industrijske delavnosti ter s tem v zvezi povečanje rudarske produkcije. Topliniška stroka izkazuje lani za 29,6% večjo produkcijo, rudarska pa za 12,1%. Kupna moč prebivalstva se je okreplila, kar je treba pripisovati ugodnejšemu razmerju med cenami kmetijskih pridelkov in industrijskih izdelkov. V zvezi s povečano industrijsko delavnostjo je pa čedalje večje izkoriščanje domačih in tujih surovin ter večja zaposlitev delavstva. Vedno večja zaposlitev prebivalstva v industriji je zaželena, ker je beg z dežele še vedno velik ter naval na delovni trg močan. Upoštevati je treba, da ima 33% kmetičkih gospodarstev v naši državi komaj 8% površine zemlje, ki je last zasebnikov, in ta posestva obsegajo le največ po 2 ha zemlje. Celotno 88% gospodarstev obsega le 55,4% površine zemlje in ta posamezna posestva imajo le največ do 10 hektarjev zemlje.

Lani so se izboljšale tudi razmere na našem denarnem trgu. Naglo so bile zmanjšane zamrznjene denarne vloge in lanko leto je zadnje v periodi ozdravljanja našega kreditnega sistema po krizi zaupanja l. 1932.

Na podrobne zanimive statistične podatke o na ih gospodarskih razmerah se še povrnemo.

Iz Radeč

— Odprta noč in dan so groba vrata. V nedeljo se po Radečah hipoma raznesla žalostna vest, da je umrla po dolgem trpljenju splošno znana in prijubljena gostilničarka ga. Simončičeva, vulgo Čotova, ki ima svojo gostilno na broju na kranjski strani nasproti postajice Loka pri Zidanem mostu. Pokojnica je bila na dobrem glasu. Radi so jo imeli številni naši siromaki, do katerih je čutila posebno usmiljenje, saj je vsakomur pomagala. Sleherni, ki je potrkal na njena vrata, je dobil okrepila. Znana pa je bila vsej naši javnosti, ki je rada zahajala v njeno gostilno, kjer se je dobil vedno dober prigrizek in izvrstna kapijca. Zapuščala poleg užalostnega soproga več otrok, od katerih je najstarejša hčerka poročena z gostilničarjem Ratkom Zupančičem v Radečah, sin je doštudiral agronomsko solo v Zagrebu, Maici in Jože pomagata doma pri delu, dočim je najmlajši sin še soloočvezen. Simončičeva je bolehalo komaj leto dni. Zdravja je iskala v Ljubljani pri dr. Cholevi. Toda vse zaman. Neozdravljiva bolezen je storila svoje. Pogreb je bil danes dopoldne na domače župno pokopališče. Naj v miru počiva! Žalujemo naše iskreno sožalje!

— Matijev sejem. V ponedeljek je bil v Radečah običajen občinski sejem, ki je bil sicer zelo dobro obiskan, bile pa so kupci, je na splošno zelo slabe. Prignane je bilo precej živine, cena je bila nizka, povpraševanje pa tudi majhno. Cena goveji živini je bila od 3,75 do 5,25, krave in teleta pa so šle kar po čez. Na svoj račun so prišli zlasti domači gostilničarji, ki so prodali mnogo piščal in jedače. Na sejmu je bil tudi neki možki, ki je privabljal številne sejarje na igro z žogo, ki predstavljajo pravcato hazardiranje. Čim bolj so izgubljali ljudje denar, tem bolj so se gnetli okoli njega in stivali. Nekaterih se je polajčala pravcata igralska strast, dokler niso zaigrali še zadnjega belca. Možakar je sicer imel vse dokumente v redu, enako tudi izkaz o plačanih takсах, vendar pa bi bilo v interesu ljudi, da bi oblasti ne dovolile po sejmih v bodoče takega hazardiranja.

POMAGAJMO GRADITI PIVKOV SOKOLSKI DOM

Iz Ptuja

— Pročim mestne občine za l. 1939-40 je bil v razpravi pri zadnji občinski seji, kjer je po poročilu mestnega predsednika dr. Remca, podal o. s. Fras obširni ekapoz o proračunu, iz katerega izhaja, da znašajo potrebščine 3.224.430 din in je za 80.870 din večji od lanskega. V proračunu je tudi postavka za posojilo v znesku 600 tisoč din za zidanje novega posojila za otroški vrtec ter nabavo novega parnega kotla v mestnem kopališču. Za kritje potrebščin so predvideni dohodki raznih občinskih taks, ki pa ostanejo skoraj na isti višini kot pri lanskem proračunu, zlasti pa ostane neizpremenjena davčina na jemenskega dinarja. Primanjkljaj v znesku 508.590 din pa se bo kril s 50%, doklado na vse državne davke. Proračun je bil po daljši debati soglasno sprejet.

Iz Zagorja

— Veličasten pogreb pretano umrlega trgovca s steklom Ljuzeta Ranzingerja je pokazal, koliko iskrenih simpatij je užival ne samo v dolini, temveč daleč preko nje. Z godbo in zastavo so prihiteli steklarji iz Hrastnika z izredno velikim številu, toda tudi sleherni zagorska hiša je dala najmanj enega prijatelja ali znanca, ki ga je spremlil do zadnjega potdvališča. Pokojnik je bil evangeliške vere, vendar je cerkev, upoštevajoč posebne prilike

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

ŽIVALI

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din.

ČISTOKRVEN DOBERMAN 14 mesecev star, rjav, že nekoliko dresiran, se proda — Ivančič Gorice-Golnik 745

POUK

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din.

Strojepisni pouk

Večerni tečaj od 1 do 4 mesece oddelki od 1/4 do 8 in od 1/2 do 9 ure. Pouk tudi po diktatu. Vpisovanje dnevno, pričetek po ljubeu Christofu učni zavod. Domobranska cesta 15. — Največja strojepisnica! 264

POSEST

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din.

VILO V ZAKUP

za več let vzajem v prometnem kraju. Ponudbe na upravo lista pod »Redka prilika« 741

DOPISI

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din.

GOSPODIČNA srednjih let, z nekaj kapitala, želi znanstva z gospodino do 50 let, da si skupno ustvarita lasten dom. Dopise na upravo Slovenskega Naroda pod šifro »Pogum« 749

V PONEDELJEK

ob 7. zvečer nisem čakala vlaka iz Trsta. — Pišite ponovno za sestanek. 773

Otomane

Sever, Marijin trg 2. — Spodnje 260. — dobre posteljne odeje od Din 185. — dalje Prepričajte se sami!

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din.

MEDARNA

Prva specialna trgovina za med. Ljubljana, Židovska ul. 6, nudi prvovrsten sortiran cvetlični med lastnega pridelka in od najizkušenejših čebelarjev po najnižji ceni. Na debelo in drobno 12 T.

PEKARNO

vzajem v najem takoj ali pozneje. Sem mlada, agilna moč. Ivan Pelko, Krmelj. 734

MALI OGLASI

»Slovenski Narod« ima jo. — Siguren uspeh! — Beseda 0,50 par.

MOŠKI,

ki trpite na seksualni nevravnost, impotenci,

neizpolnjenosti spolnih žlez, duševni depresiji, poskusite

OKASA

100 tablet 220 din, 50 tablet 110 din. — Ki so jih mnogi zdravniki prekusili in so kot hormonski preparat odobrili.

Posiljamo naravnost Poštne ne zaračunavamo.

LEKARNA MR. ROZMAN, Beograd, Terazije br. 5.

Izvozna oanka. Reg. S. br. 5732-1934

VINO IN SADIJEVEČ

prvovrstno sortirano, od 60 l. naprej razpošilja. »Posest« v »GRICE« pri Mariboru 18 T.

TRAJNO ONDULACIJO

s 6-mesečno garancijo, v modernih frizurah Vam napravi z najnovejšim aparatom za ceno din 60. — »Salon Merlake«, Sv. Petra c. 76. 705

OGLAŠUJTE

male oglase

»Slovenski Narod«! Beseda samo 50 par.

PRODAM

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din.

DKW 500 OCM

»Anlasser« — še nov, za 13.000 din. Prikolica »Stoye« za 4000 din. Derganc, Gor. Radgona 755

RAZLIČNO POHIŠTVO

se razprodaja po nizki ceni. — Vprašati Štefan Stojan, Teharje št. 6 767

SLUŽBE

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din.

2 KROVSKA POMOČNIKA za fina velika in mala dela. — Poročje za stalno L. Knol. Lj. tja 733

MLAD BILANSKI POMOČNIK dober delavec, išče stalno mesto v boljši delavnici ali za sezono. Nastop takoj. Mirko Mošon, kod Kaplar Dragutina — Čakovec, Trg kr. Aleksandra 1 735

GOSPODIČNA

dobra kuharica, pridna, varna, želi službo pri stari gospi ali gospodu. Vajenja, ročnikov. — Ponudbe na upravo lista pod »Gospodinja« 768

VSAKI OSEBI

ali družini nudi stalen zaslužek »MARA« — Maribor, Orožnova 6, Celje, Slomškov trg 1. — Pletilnica — razpošiljalnica. 22/M.

KLJUČAVNICARJA

— STRUGARJA in ključavničarja s šoferskim izpitom sprejme Motvoz. Grosuplje 765

ZA LJUBLJANO, MARIBOR

in druge kraje Slovenije iščemo prodajalce za domači proizvod, svetovno odlikovane ognjegeasne aparate »OBRANA«, Zagreb, Gunduličeva 9. 764

TRGOVSKI POMOČNIK

star 20 let, izurjen v vseh strokah mešane trgovine, želi premeniti mesto. Nastopi takoj. — Ponudbe na podružnico »Jutra« v Slovenj Gradcu pod »Agilen« 768

UCENEC

močan in dober računar — se sprejme takoj v trgovino z železnino. Ivan Grabrijan, Metlika. 746

SOBE

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din.

SOBO event, z vso oskrbo, oddam starejšemu gospodu v centru. — Naslov pove uprava Slov. Naroda. 757

KUPIM

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din.

HARMONIKO malo, klaviško, kupim. Tenor banjo prodam ali zamenjam. — Franc Trampus, Velenje. 750

BODECE ŽICE

rabljene, 100 m kupim. — Ponudbe s ceno pošljite na naslov: Matija Spreizer, Planina, pošta Črnomelj. 756

LAHKO SPORTNO KOLO

kupim. Vernik — Krom-Kovina, Tyrševa 34 762

HIŠO KUPIM

v Zg. Siški. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Hiša«. 770

FIGUREN USFEH:

Inserirajte

V SLOV. NARODU

Temeljito

prati se pravi!

perilo zaupati blagemu Schichtovemu terpentinovemu milu. Schichtovo terpentinovo milo razkroji nesnago temeljito in prizanesljivo in ohrani perilo dolgo časa kot novo.

SCHICHTOVO TERPENTINOVOMILO pere bleščeče belo!

UMETNE OČI

izdelujemo čisto po naravi za naše paciente. F. Ad. Müller Söhne, Wiesbaden

v Ljubljani — v splošni bolnišnici v očetnem oddelku, dne 13. do 14. marca 1. 1939.

Kakor doma se počutite, ko posejate NOVO KUHINJO, ki vam nudi vedno kvaliteten, svež pripravljeno jedilo. Se priporoča Kmetič Terezija

umetnih cvetlic

Naročila strokovno izvršuje Milena Zor Ježek, Franciškanska ul. 8, dvorišče

SAMO NEKOLIKO PAR VEČ in vaše zdravje je sigurno zavarovano

Neprimerno bolj fina in zdrava.

PO ZELO NIZKI CENI — CENIKI FRANKO

»TRIBUNA« F. BATJEL

LJUBLJANA, Karlovaška cesta 4 — Podružnica MARIBOR, Aleksandrova cesta 26

NARODNA TISKARNA

LJUBLJANA, Knapljeva 5

IZVRŠUJE VSE VRSTE TISKOVIN PRKPROSTOR IN NAJFINKJŠR

Ugodna prilika za keramičarje

V Beogradu se proda dobro vpeljano keramično podjetje, opremljeno s stroji in pečmi v lastnem poslojpu 540 m², zaradi starosti lastnika. Cena z ozirom na poslovne prilike in lego podjetja v strogem centru — zelo nizka. Pojasnila daje lastnik K. ŠTACHEL — Beograd, Niška ul. 23

V NOVI OBLEKI,

ki jo boste kupili na obroke pod najugodnejšimi pogoji, se najbolje počutite. Vedno najnovejši vzorci! Ogromna izbira!

NARODNI MAGACIN, Sv. Petra c. 27 I. Zastopnik sprejemamo.

OKUSNA DOMAČA HRANA

za vsakogar od 6. do 21. ure. — Abonenti din 10.— dnevno v »MENZI«, Kolodverska ulica 8

Cenjene dame opozarjam na svoje skrbno izbrane, zares

krasne srebrne kanadske lisice

za pomladno sezono.

SMOLE JOSIP, krznar

Selenburgova ul. 6/I. (Poleg glavne pošte.) — Telef. 38 37.

NAJBOLJŠA RADIJSKA REVIIJA je

NAŠ VAL

SPOREDÍ evropskih radijskih postaj na vseh valovih, roman, novela, modni pregled, novice iz radijskega sveta, filmska smotra, nagradni natečaj.

UPRAVA: Ljubljana, Knapljeva ulica 5. Mesečna naročnina samo 12.— dinarjev.

Makulturni papir

proda

uprava »Slovenskega Naroda«

Ljubljana, Knapljeva ulica štev. 5

E. Kirchberger

„Pot čez mrličce“

Johnsk. doma

— Ali imaš kaj novega? — je vprašal mož, ki jo je pričakoval.

— Da, — je odgovorila — zadeva je nujna. — Poslali so sem eno najnevarnejših žensk svojega štaba. Vem samo, da so ji bile poverjene najtežje naloge. Delala je za Nemčijo že med svetovno vojno in na eni izmed njenih poti ji je bila prestreljena roka v zapetju.

— Kje je zdaj? — je prekinil Heleno pazljivo poslušajoči mož.

— Ne vem. Ušla mi je. Nisem mogla ubirati običajne poti iz strahu, da me ne bi spoznala. Večkrat sva se srečali, toda to je že tako davno, da mislim, da se me vendarle ne bo spomnila. Tu imaš ves njen govor.

Heleno je potegnila iz žepa kos papirja in ga pomolila možu.

Pazljivo je vse prečital in med čitanjem je majal z glavno.

— Torej v treh dneh? — je dejal zamišljeno. Potem se je pa zamislil. Kar se je odločil:

— Še danes odpotuje v Hamburg, — je dejal odločno. — Napotiš se k stotniku Heinzu in mu predložiš te načrte. Niso seveda pravi in to, kaj je pravo, nima vrednosti. Povprašaj ga po navo-

dilih glede podružničnega dela in odideš v Garten-

klub, kjer povprašaj po nalogi te ženske.

Kar je obmolnil in se oklevajoče ozrl na Heleno.

— Če bi te poslali v Berlin, moraš pobegniti. Bojim se, da se pelje v Berlin, mož, ki te pozna kot protivohunko. Ne vem tega točno, toda bodi previdna. Ne skrivaj se pod tem imenom... To je doktor Freund...

Opazi! Je grozo, ki je spreletela Heleno. Oči so se ji razširile in roke krčevito stisnile.

—Doktor Freund! — je zašepetala. — To je grozno! Misli, sem, da je že davno mrtev.

— Isto misli on o tebi in to je tvoja sreča.

— Ne pošiljaj me tja, prosim te, — je zašepetala vsa obupana.

Poteze na moževem obrazu so postale trde, srepo se je ozrl na Heleno, potem je pa dejal hladno:

— To je povej!

Vzravnila se je. Ponosno je dvignila glavo in mu pogledala v oči.

—Pojdem torej. Ti veš, da je to moj konec, toda če hočeš...

Ni odgovoril. Potegnil je iz predalčka formular in ga izpolnil.

Služil je do državne meje. Tam je moral biti uničen in nadomeščen z malo legitimacijo, vezano v rdeče usnje in izpolnjeno v nemščini. Ta legitimacija je imela zaglavje

TAJNA SLUŽBA

Ženska se je vzravnila in dejala suho:

— Gospod polkovnik, javljam odhod v Nemčijo.

Potem se je pa obrnila in odšla.

— Pozor na Berlin! — je še zaslišala za seboj navset.

Polkovnik II-6 oddelka poročevalske službe Krup se je ozrl skozi okno za odhajajočo žensko. Potem se je s komignil z rameni.

V tej zadevi ne smemo izgubiti niti najmanjše priložnosti, — je dejal trdo zaklepajoč hišo.

XI.

Danes je bil odpuščen delavec...

Inženir Samek ni mogel razumeti, zakaj je bil njegov paznik, oni stari delavec, odpoklican. Vedel tudi ni, kdo ga je odpoklical, ni pa hotel vprašati, da bi ne vzbudil pozornosti.

Iz svojega kabineta je pogledal v delavnico. Bil je zelo nemiren, ker je vedel, da ne sme več zamuditi niti minute. Bilo je težko uspešno izpolniti dano mu nalogo. Sreča se, da mu je Hark obljubil pomoč.

Hark... Pravkar je vstopil v njegov oddelek Inženir Samek je brž povedal oči in se zatopil v svoje kemične formule. Saj vendar ni bilo treba, da bi delavci opazili, s kolikim razburjenjem je sprejel prihod svojega tovariša.

Harka skoraj nihče ni opazil. Bilo je nekaj običajnega, da so hodili inženirji po raznih oddelkih. Hark je vstopil v Samekov kabinet in zaprl vrata za seboj.

—Nove vesti? — je vprašal naglo.

Samek je položil svarilno prst na usta in previdno pogledal skozi okno.

— Tistega starčka ni več tu, — je dejal mirno Hark.

— Odpoklican sem ga v odpravnishvo.

— Kaj vi niste osumljeni?

— Vse kaže, da nisem, nasprotno pa mislim, da vas opazujejo... se je zasmejal Hark.

Samek je obmolnil. Znova se je ozrl na vse strani, potem je pa zašepetal:

— V treh dneh moram izročiti formule Rosit 12.

— Neumnost! — je odgovoril Hark hitro. — Kdo vam je to zanoval?

— Tu je Bz 11...

Hark se je presenečeno vzravnil. Mišičevje v obrazu mu je začelo močno drgetati.

— To je seveda nekaj drugega, ne razumem pa, kako si mislilo to...

— Mar je vlom v ta tresor tako težka reč?

— Kaj se vam meša? Saj sploh ne slutite, kaj je to! Sami bi nikoli ne prišli v tresor. Sicer pa sploh dvomim, ali se bo to posrečilo tudi z mojo pomočjo...

— No, bili smo že v težjih položajih. Vi menda pretiravate.

Inženir Hark je udobno sedel, sklenil roke na kolenih in se gugal z vsem telesom. Smehljaj se je. Jel je tiho govoriti:

— Prav pravite, da smo prišli povsod, kamor smo hoteli. Toda v vseh drugih primerih je šlo vedno samo za čuvaja, ki ga je bilo treba spraviti s poti. Ali pa je bilo treba preloknjati jeklene plošče in delo je bilo opravljeno. Tu je pa stvar malo pretežka.